

**Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Końskowoli**

Program działalności na rok 2024

Końskowola, 2023 r.
www.lodr.konskowola.pl
wodr@wodr.konskowola.pl

Akceptuję:

.....
Dyrektor

Zatwierdzam:

.....
Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Opracowanie: Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw
Redakcja techniczna: Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw
Kierujący: Antoni Skrabucha - Dyrektor LODR w Końskowoli
Zaopiniowany: Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego

Końskowola, dnia 16.02.2024 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	5
A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego.....	7
B. Zakres i metodyka procesu programowania.....	15
C. Działalność merytoryczna	21
C.1. Zadania realizowane na podstawie art. 4.2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego... 21	
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich .	33
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	42
Zadanie 3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	50
Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	51
Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie	53
Zadanie 6. Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego	56
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.....	57
Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego.....	66
Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.....	70
Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych	73
Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej	75
Zadanie 12. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r.- Prawo łowieckie.....	78

Zadanie 13. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne	79
C.2. Usługi odpłatne realizowane na podstawie art. 4.4 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego	80
C.3. Zadania realizowane w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)	84
C.4. Zadania finansowane z innych źródeł	88
D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem	92
E. Wykaz ważniejszych wydarzeń	95
F. Plan wydawniczy	96
G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej	97
H. PODSUMOWANIE	98
I. Załącznik elektroniczny	101

Wstęp

Status prawny.

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Końskowoli od dnia 20 sierpnia 2016 r. jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 76).

Program Działalności LODR w Końskowoli został opracowany z uwzględnieniem:

1. Statutu.
2. Regulaminu Organizacyjnego LODR w Końskowoli.

Podstawy funkcjonowania:

1. Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Końskowoli działa na podstawie ustawy z dnia 22 października 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 76).
2. Statut Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Końskowoli stanowiący Załącznik do Zarządzenia Nr 30 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r. (poz. 22).
3. Regulamin Organizacyjny LODR w Końskowoli zatwierdzony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 sierpnia 2019 r.

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego.

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego działająca przy Lubelskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Końskowoli jest organem opiniodawczo-doradczym Dyrektora LODR w Końskowoli powoływanym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie Ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 76).

Do składu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego przy LODR w Końskowoli należą:

- Przedstawiciel Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi: **Agnieszka Filipek**;
- Przedstawiciel Sejmiku Województwa Lubelskiego: **Tomasz Solis**;
- Przedstawiciel Zarządu Województwa Lubelskiego: **Ewa Szalachwiej**;
- Przedstawiciele Lubelskiej Izby Rolniczej: **Gustaw Jędrejek, Marta Gawron**;
- Przedstawiciele zgłoszeni przez związki zawodowe rolników działające na obszarze województwa:
 - Przedstawiciel Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona” - **Andrzej Rusiński**,
 - Przedstawiciel Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność” - **Tomasz Obszański**,
 - Przedstawiciel Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników - **Krzysztof Bałka**,
 - Przedstawiciel Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna” - **Mariusz Gołębiowski**;
- Przedstawiciele zgłoszeni przez szkoły wyższe oraz instytuty badawcze, kształcące i realizujące działania na potrzeby rolnictwa i rozwoju wsi:
 - Przedstawiciel Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie - **Prof. dr hab. Andrzej Woźniak**,

- Przedstawiciel Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach - **Prof. dr hab. Janusz Podleśny**;
- Przedstawiciel szkoły ponadgimnazjalnej kształcącej na potrzeby rolnictwa, działającej w obszarze województwa: Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Siennicy Różanej - **Stanisław Buk**.

Podstawa prawna sporządzania Programu Działalności.

Program Działalności LODR w Końskowoli został opracowany z uwzględnieniem Statutu Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Końskowoli oraz Regulaminu Organizacyjnego LODR w Końskowoli, opierając się na zadaniach wyznaczonych Ustawą o JDR z dnia 22 października 2004 roku.

A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego

1. Struktura organizacyjna + schemat.

Centrala w Końskowoli z następującymi komórkami organizacyjnymi:

Dyrekcja

Dział Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa

Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym

Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich

Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska

Dział Teleinformatyki

Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw

Dział Administracyjno-Gospodarczy

Dział Księgowości

Dział Kadr i Organizacji Pracy

Stanowisko do Spraw Obsługi Prawnej

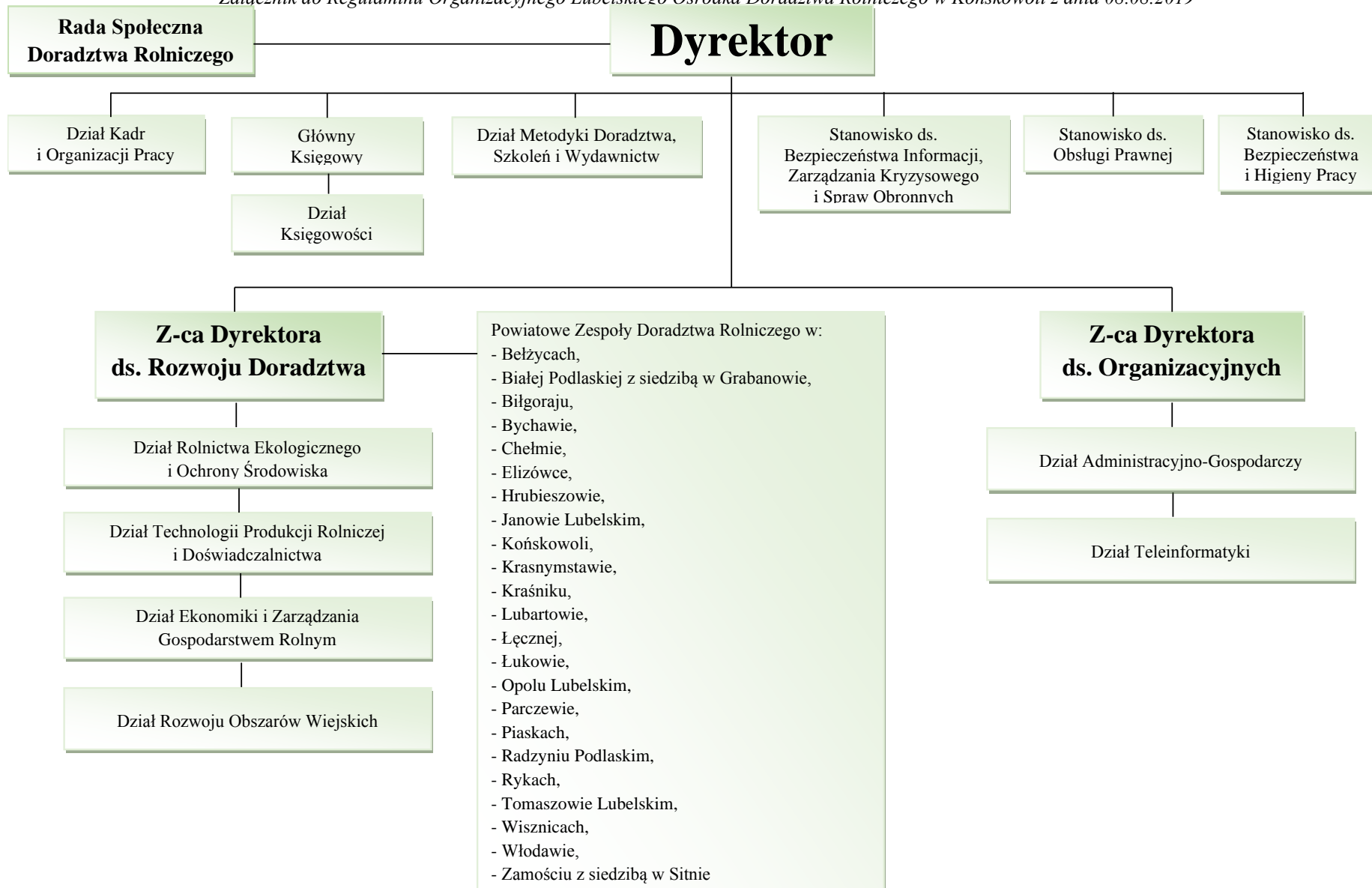
Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy

Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa Informacji, Zarządzania Kryzysowego i Spraw
Obronnych

23 Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego

SCHEMAT STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ LODR

Załącznik do Regulaminu Organizacyjnego Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli z dnia 08.08.2019

2. Dane teleadresowe centrali wraz z odnośnikami do mediów społecznościowych

Tab. A. Dane teleadresowe

L.p.	Nazwa Ośrodka	adres	telefon	e-mail
1	2	3	4	6
	Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli	ul. Pożowska 8 24-130 Końskowola	81 889 06 00	wodr@wodr.konskowola.pl
	Media społecznościowe	link/adres strony www		
1	Strona www	www.lodr.konskowola.pl		
2	Facebook	https://www.facebook.com/LODRwKonskowoli		
3	Kanał/y you tube	https://www.youtube.com/c/LODRwKońskowoli		

3. Zasoby ludzkie

Tab. B. Zatrudnienie w Lubelskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, stan na dzień 31.10.2023

L.p.	Komórki organizacyjne	Liczba zatrudnionych osób
1	2	3
1	Dyrektor	1
2	Zastępca dyrektora	1
3	Dział Księgowości	7
4	Dział Kadr i Organizacji Pracy	7
5	Dział Administracyjno - Gospodarczy	23
6	Dział Teleinformatyki	3
7	Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw	7
8	Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym	8
9	Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska	6
10	Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich	10
11	Dział Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa	14
12	Stanowisko samodzielne	3
13	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	193
14	Pozostali pracownicy (np. pole, sad, pasieka)	32
Razem		315

Tab. C. Zatrudnienie w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego

L.p.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	Liczba gmin	Liczba Pracowników
1	2	3	4
1	PZDR w Bełżycach	5	5
2	PZDR w Białej Podlaskiej z/s w Grabanowie	10	13
3	PZDR w Biłgoraju	14	11
4	PZDR w Bychawie	6	6
5	PZDR w Chełmie	15	13
6	PZDR w Elizówce	6	6
7	PZDR w Hrubieszowie	8	8
8	PZDR w Janowie Lubelskim	7	7
9	PZDR w Końskowoli	11	8
10	PZDR w Krasnymstawie	10	10
11	PZDR w Kraśniku	10	10
12	PZDR w Lubartowie	13	9
13	PZDR w Łęcznej	6	7
14	PZDR w Łukowie	11	6
15	PZDR w Opolu Lubelskim	7	7
16	PZDR w Parczewie	7	8
17	PZDR w Piaskach	5	6
18	PZDR w Radzynie Podlaskim	8	6
19	PZDR w Rykach	6	4
20	PZDR w Tomaszowie Lubelskim	13	11
21	PZDR w Wisznicach	8	8
22	PZDR we Włodawie	8	5
23	PZDR w Zamościu z/s w Sitnie	19	19
Razem		213	193

Tab. D. Zatrudnienie wg specjalizacji

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba osób
1	2	3
2.	Specjaliści zakładowi, w tym z uprawnieniami:	56
a)	doradcy rolniczego*	41
b)	doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnośrodowiskową	8
c)	doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnictwo ekologiczne	0
d)	doradcy rolniczego ze specjalizacją ekonomika gospodarstwa rolnego	0
e)	doradcy rolniczego ze specjalizacją integrowana produkcja roślin	7
f)	eksperta przyrodniczego	0
3.	Doradcy terenowi, w tym z uprawnieniami:	328
a)	doradcy rolniczego*	188
b)	doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnośrodowiskową	117
c)	doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnictwo ekologiczne	0
d)	doradcy rolniczego ze specjalizacją ekonomika gospodarstwa rolnego	0
e)	doradcy rolniczego ze specjalizacją integrowana produkcja roślin	23
f)	eksperta przyrodniczego	0

**należy podać wszystkich doradców rolniczych ze specjalizacją i bez niej*

4. Zasoby materialne.

a. Sale wykładowe.

Centrum Innowacyjno - Szkoleniowe w Końskowoli – 120 miejsc

Centrum Edukacji Ekologiczno - Rolniczej w Grabanowie – na stołówce 200 miejsc - użytkowane na podstawie umowy użyczenia do 31.12.2023 r.

Biurowiec Końskowola – 60 miejsc

Biurowiec w Grabanowie – I sala 90 miejsc, II sala 30 miejsc - użytkowany na podstawie umowy użyczenia do 31.12.2023 r.

b. Sale komputerowe.

Nie dotyczy

c. Laboratorium.

Na rok 2024 przewidywana ilość wykonanych prób to 3000 szt. gleb polowych i ok. 300 szt. gleb ogrodniczych, analiz wapna nawozowego ok. 20 szt.

Koszt wykonania wszystkich oznaczeń to ok. 30 000 zł. (koszt odczynników, gazu oraz złoży do mineralizacji wody + szkło laboratoryjne).

W glebach polowych oznaczamy: pH, fosfor, potas, magnez. W glebach ogrodniczych oznaczamy: pH, fosfor, potas, wapń, magnez, azot.

- d. Pole doświadczalne (gospodarstwa demonstracyjne) dodać informację o sieci – powierzchnia działek ewidencyjnych Pola Doświadczalno - Wdrożeniowego i Sadu Doświadczalnego - 54,2868 ha (w tym: własność - 34,3765 ha, użytkowane na podstawie umowy użyczenia - 19,9103 ha). Powierzchnia UR wg dopłat bezpośrednich 51,83 ha.
- e. Tereny wystawowe.
Końskowola – 1,7051 ha
Sitno - 14,0061 ha - użytkowany na podstawie umowy użyczenia do 31.12.2023 r.
- f. Hotel.
Centrum Innowacyjno - Szkoleniowe w Końskowoli – 53 miejsca
Centrum Edukacji Ekologiczno - Rolniczej w Grabanowie – 40 miejsc użytkowane na podstawie umowy użyczenia do 31.12.2023 r.
- g. Stołówka/ restauracja/ bar.
Centrum Innowacyjno - Szkoleniowe w Końskowoli – 80 miejsc
Centrum Edukacji Ekologiczno - Rolniczej w Grabanowie – 130 miejsc użytkowane na podstawie umowy użyczenia do 31.12.2023 r.
- h. Ścieżka dydaktyczna.
W Lubelskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego od 2008 roku istnieje ścieżka dydaktyczna EKOTRASA. Rozciąga się na długości około 1 km. Obejmuje ona takie obiekty jak: kolektory słoneczne, punkt segregacji odpadów, kompostownik, domek dla owadów pożytecznych, ogród biosurowcowy, ekologiczne gry terenowe, sad doświadczalno-wdrożeniowy, przydomową oczyszczalnię ścieków, pole doświadczalno-wdrożeniowe oraz Pasiekę hodowlaną Pożóg. Jesienią 2020 roku zmodernizowano ogród biosurowcowy. Pozostawiono poletko z kolekcją wieloletnich roślin energetycznych. Wiosną 2021 roku powstał pas łąki kwietnej i kolekcja roślin użytkowych założona na podniesionych rabatach. Zainstalowano do rynien spustowych przy garażach dwa zbiorniki do zbierania wody deszczowej. Woda wykorzystywana jest do podlewania rabat. Pracownicy Działu Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska prowadzą warsztaty stacjonarne i terenowe związane z odnawialnymi źródłami energii, zanieczyszczeniami środowiska i sposobami zapobiegania tym zanieczyszczeniom. Zajęcia obejmują również tematykę racjonalnego odżywiania, ekologicznego stylu życia oraz kwestię bioróżnorodności. Ścieżka dydaktyczna stała się dobrym miejscem do praktycznej nauki rozpoznawania ziół, roślin ozdobnych czy gatunków owocowych w sadzie doświadczalno-wdrożeniowym. Ekologiczne gry terenowe są okazją do nauki rozpoznawania gatunków drzew, roślin uprawnych oraz czasu rozkładu różnych odpadów, poznawania ekologicznych zasad funkcjonowania. Domek dla owadów pożytecznych oraz karmniki i budki lęgowe dla ptaków to elementy ścieżki sprzyjające bioróżnorodności. Dużym zainteresowaniem cieszą się zajęcia w pasiece, połączone z obserwacją życia pszczół i degustacją miodu.

- i. Stacja meteo – (22 meteo i 1 obserwacyjna).
Stacja meteorologiczna usytuowana na terenie siedziby głównej LODR w Końskowoli służy do odczytywania parametrów pogodowych. Stację otrzymaliśmy w 2016 roku od Dyrektora CDR O/Radom w nagrodę za zaangażowanie w rozwój rolnictwa ekologicznego w województwie lubelskim oraz propagowanie dobrych praktyk w całym kraju.

Stacja agrometeo (21 sztuk) - eDWIN

Stacja obserwacyjna (1 sztuka) – eDWIN

Stacje pracują w ramach systemu eDWIN „Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin”, służą do odczytu parametrów pogody oraz w przypadku stacji obserwacyjnej do obserwacji optycznej stanu upraw. Stacje agrometeo są własnością LODR w Końskowoli i zostały zakupione z pieniędzy projektu. Natomiast stacja obserwacyjna jest własnością partnera projektu - PCSS (Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego). Koszty utrzymania wszystkich stacji są ponoszone przez LODR w Końskowoli. Stacje są rozmieszczone na terenie całego województwa.

Głównym celem strategicznym projektu było stworzenie krajowego systemu informatycznego na rzecz ochrony roślin, obejmującego 4 e-usługi publiczne:

- Wirtualne gospodarstwo;
- Śledzenie pochodzenia produktów oznaczonych jako pochodzące z rolnictwa i stosowanych środków ochrony roślin;
- Raportowanie zagrożeń;
- Udostępnianie danych meteorologicznych.

- j. Pasieka – Liczba rodzin łącznie 225 (3 pasieki zlokalizowane na terenie województwa lubelskiego: Pasieka Hodowlana w Pożogu – 93; Pasieka Grabanów – 102; Pasieka Sitno – 30).

- k. Inne budynki wykorzystywane na potrzeby dydaktyczne
Końskowola - pawilon w pasiece hodowlanej w Pożogu II,
Sitno - budynek pałacowy; domek – pracownia WGD,
Grabanów - kontener – pracownia pszczelarska, użytkowana na podstawie umowy dzierżawy do dnia 31.12.2025 r.

5. Certyfikaty i uprawnienia.

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli posiada następujące zaświadczenia:

1. „Zaświadczenie o wpisie instytucji szkoleniowej do rejestru instytucji szkoleniowych” pod numerem ewidencyjnym: 2.06/00106/2006 (informacje o wpisie corocznie aktualizowane);
2. Zaświadczenie o wpisie do „Rejestru podmiotów niebędących przedsiębiorcami, prowadzących szkolenia w zakresie środków ochrony roślin” pod numerem: 06/14/3413.

6. Wdrożone systemy zarządzania.

Nie dotyczy.

7. Elektroniczny system wspomagania pracy doradczej.

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego wdrożył system sprawozdawczości elektronicznej zamieszczony na serwerze zewnętrznym firmy Internet Business Center. System jest dostępny dla pracowników wprowadzających dane przez przeglądarkę internetową w sposób ciągły. System pozwala na gromadzenie danych niezbędnych do przygotowania różnego rodzaju zestawień, podsumowań, wyliczeń w dowolnym momencie tzn. bez konieczności zbierania informacji drogą e-mailową, jak również wpisywania tygodniowych planów pracy. Obejmuje on wszystkich pracowników merytorycznych. Każdy doradca po zalogowaniu się do systemu uzyskuje możliwość wprowadzania danych nt. zrealizowanych w danym miesiącu zadań (nieodpłatnych i odpłatnych). Wprowadzone rekordy można generować w różnych układach (np.: wg realizowanych zadań, wg komórek organizacyjnych).

B. Zakres i metodyka procesu programowania

1. Źródła informacji o potrzebach doradczych:

- a. Polityka rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich: dokumenty UE, krajowe, regionalne/wojewódzkie.

Wyznaczone na rok 2024 priorytety potrzeb doradztwa rolniczego zarówno krajowe jak i wojewódzkie powinny być kontynuacją celu nadrzędnego jakim jest poprawa poziomu dochodów rolniczych, podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. Źródło informacji o potrzebach doradczych oparte jest na analizie obowiązujących dokumentów strategicznych i programowych różnej rangi ustanawiających cele strategiczne i operacyjne istotne z punktu widzenia polityki rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich.

Do wybranych dokumentów należą:

- **Plan strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.**

Plan Strategiczny WPR jest bardzo ważnym narzędziem realizacji Europejskiego Zielonego Ładu (EZŁ), w tym strategii „Od pola do stołu”. Komplementarnie powinny być prowadzone działania wynikające z prawodawstwa krajowego, zachowań konsumentów oraz działalności podmiotów gospodarczych. Europejski Zielony Ład jest dużym wyzwaniem dla wszystkich, szczególnego znaczenia nabiera realizacja tej strategii w czasie wojny w Ukrainie, wysokiej inflacji, dostępności alternatywnych technologii oraz czasu, jaki został przewidziany na wdrożenie rozwiązań dostosowawczych do wymogów Europejskiego Zielonego Ładu.

W programie doradczym w oparciu o Plan strategiczny WPR na lata 2023–2027 (Plan 2023) należy uwzględniać przekrojowy cel, polegający na modernizacji sektora przez sprzyjanie dzieleniu się wiedzą, innowacji i cyfryzacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, a także zachęcanie do ich wykorzystywania. W konsekwencji powinny być przedstawione formy wsparcia na rzecz inwestycji we wprowadzaniu technologii cyfrowych w rolnictwie i na obszarach wiejskich, takie jak inwestycje w rolnictwo precyzyjne, inteligentne wsie, przedsiębiorstwa wiejskie i infrastruktura technologii informacyjno - komunikacyjnych. Do najważniejszych zagadnień z tym związanych należy zaliczyć:

- modernizację w rolnictwie wykorzystującą możliwość adaptowania najnowszych technologii, w tym m.in. w zakresie automatyzacji i cyfryzacji,
- tworzenie i wdrożenie innowacyjnych aplikacji oraz otwartych platform ICT, dzięki którym możliwe jest zdalne doradzanie, wspieranie producentów rolnych czy zachęcanie użytkowników do aktywnej współpracy (w tym wymiany wiedzy),
- cyfryzację w dziedzinie wdrażania, rozwoju i upowszechnienie narzędzi do optymalizacji procesów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych,
- zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych w ramach kontroli i egzekwowania przepisów (użycie dronów, wykorzystanie technik satelitarnych do obmiarów),
- ułatwienie dostępu do zasobów informacyjnych, w szczególności przepływu zasobów informacyjnych między jednostkami administracji publicznej i instytucjami badawczymi,
- rozwijanie technologii cyfrowych w zarządzaniu ryzykiem,
- wykorzystanie cyfryzacji w dostępie do usług finansowych i informacji oraz w celu poprawy łańcucha dostaw,
- rozwój platform oraz wykorzystania ICT w wymianie wiedzy i innowacji oraz nawiązywaniu współpracy.

Konsultacje społeczne Planu Strategicznego WPR pokazały, że dużym wyzwaniem stojącym przed doradztwem rolniczym będzie m.in. budowanie świadomości wśród rolników na temat niskoemisyjnych albo neutralnych środowiskowo i klimatycznie technologii. Osiągnięcie celów EZŁ musi być oparte na wiedzy wszystkich ogniw sektora rolno-spożywczego, ponieważ na skutek zmian klimatu potrzebne będzie więcej żywności, przy mniejszym zużyciu zasobów naturalnych. Z tego powodu konieczne jest zapewnienie efektywnego transferu wiedzy, wdrożenia innowacji w rolnictwie, w tym zastosowania technologii cyfrowych. W tym celu potrzebne jest wspólne i odpowiedzialne zaangażowanie wielu interesariuszy, począwszy od rolników, przetwórców, konsumentów oraz doradztwa rolniczego.

- **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (PROW 2014-2020)**

Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich.

Program realizuje sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
6. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

W związku z wprowadzeniem okresu przejściowego, do PROW 2014-2020 zaproponowano szereg zmian polegających m. in. na dodaniu nowych instrumentów wsparcia oraz zmianie tabel finansowych Programu – tzw. zmiana strategiczna. Planowane w Programie instrumenty pomocy finansowej będą miały na celu przede wszystkim rozwój gospodarstw rolnych (Modernizacja gospodarstw rolnych, Restrukturyzacja małych gospodarstw rolnych, Premie dla młodych rolników, Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa rolne). Do dalszego rozwoju sektora rolnego i wzrostu jego konkurencyjności przyczynią się także takie instrumenty pomocy finansowej jak: Transfer wiedzy i innowacji oraz Doradztwo rolnicze. Nowym instrumentem wspierającym wdrożenie innowacji w sektorze rolno-spożywczym będzie działanie Współpraca. W ramach poprawy organizacji łańcucha żywnościowego przewiduje się wsparcie inwestycji związanych z przetwórstwem i marketingiem artykułów rolnych, dalszy rozwój grup i organizacji producentów oraz systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych. Ponadto, dla ułatwienia sprzedaży bezpośredniej artykułów rolnych, planuje się kontynuację wsparcia na rzecz budowy i modernizacji targowisk.

Planowana jest kontynuacja wsparcia pozwalającego na odtwarzanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych i katastrof naturalnych, jak również wprowadzenie nowego zakresu, którego celem będzie ochrona gospodarstw rolnych przed tego typu zdarzeniami.

Nowym działaniem będzie Rolnictwo ekologiczne, którego celem jest wzrost rynkowej produkcji ekologicznej. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska (w tym wody, gleb, krajobrazu) i zachowania bioróżnorodności będą finansowane w ramach działań rolnośrodowiskowo - klimatycznych i zalesień. Kontynuowane będą płatności na rzecz obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania. Wsparcie inwestycyjne w związku z realizacją celów środowiskowych otrzymają gospodarstwa położone na obszarach Natura 2000 i na obszarach narażonych na zanieczyszczenie wód azotanami pochodzenia rolniczego.

W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich kontynuowane będą działania przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorczości, odnowy i rozwoju wsi, w tym w zakresie infrastruktury technicznej, które będą realizowane zarówno w ramach odrębnych działań, jak również poprzez działanie Leader. Kontynuacja wdrażania Lokalnych Strategii Rozwoju (Leader) wzmocni realizację oddolnych inicjatyw społeczności lokalnych.

- **Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności**

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) jest planem rozwojowym określającym cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 oraz służące ich realizacji reformy i inwestycje. Realizacja KPO służy promowaniu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poprzez zwiększenie odporności, gotowości na wypadek sytuacji kryzysowych, zdolności dostosowawczych i potencjału wzrostu gospodarczego, łagodzeniu społecznych i gospodarczych skutków kryzysu, w szczególności dla kobiet, wspieraniu zielonej transformacji, przyczynianiu się do realizacji unijnych celów w zakresie klimatu oraz transformacji cyfrowej. Jednym z sześciu komponentów KPO jest wzmacnianie i odbudowa obszarów wiejskich. Inwestycje i reformy będą dotyczyły m.in. dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu; przygotowania terenów inwestycyjnych (w tym scalenia gruntów, uregulowanie kwestii technicznych i prawnych), doprowadzenie niezbędnej infrastruktury (woda, gaz, energia) oraz budowa powierzchni produkcyjnych i magazynowych na cele przemysłowe, usługowe. Horyzont czasowy realizacji dokumentu zamyka się z końcem sierpnia 2026 r.

- **Horyzont 2020 oraz Horyzont Europa**

Działania na rzecz rozwoju cyfryzacji w rolnictwie były i będą realizowane na podstawie wyników projektów w ramach programu Horyzont 2020 oraz Horyzont Europa. Szczególnie dotyczy to rozwoju i wdrażania technologii cyfrowych, które mogą umożliwić rozwój rolnictwa precyzyjnego, zrównoważone rolnictwo i bardziej wydajną produkcję żywności.

- **Program „Cyfrowa Europa” (Program 2021)**

Program oferuje kompleksowe podejście do wspierania innowacji i transformacji cyfrowej w sektorze rolnym. Obejmuje on szereg inicjatyw mających na celu zwiększenie efektywności gospodarczej i środowiskowej sektora, optymalizację wykorzystania zasobów naturalnych oraz przyczynienie się do realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu i Wspólnej Polityki Rolnej. Niezależnie od powyższego, rolnicy w Polsce, podejmując decyzje, mają możliwość korzystania z danych publicznych udostępnianych przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – PIB lub w Systemie Monitoringu Suszy Rolniczej, który uwzględni klimatyczny bilans wodny i zmienność przestrzenną warunków glebowych. Dodatkowym narzędziem jest Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin eDWIN.

- **Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej obszarów wiejskich i rolnictwa województwa lubelskiego 2022.**

W 2022 roku „Diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej obszarów wiejskich i rolnictwa województwa lubelskiego 2022” uzupełniono rozdziałem w zakresie „Rozwoju funkcjonalnego i przestrzennego obszarów wiejskich województwa lubelskiego” z uwzględnieniem uwag członków Zespołu opracowującego Diagnozę. Współpraca instytucji, środowisk samorządowych, gospodarczych i społecznych wchodzących w skład Zespołu pozwoliła na ustalenie najważniejszych kierunków rozwoju województwa lubelskiego. Doradcy LODR w Końskowoli brali czynny udział w pracach nad tym dokumentem, który stanowi podstawę opracowania działań o charakterze operacyjnym odnoszących się do określonych dziedzin. W oparciu o analizę SWOT wskazano cele strategiczne i operacyjne.

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli realizując zadania w 2024 r. położy nacisk na rozwiązywanie problemów związanych z celami polityki krajowej i wojewódzkiej poprzez działania polegające na wprowadzaniu innowacji w rolnictwie, wspieraniu inicjatyw współpracy rolników

i mieszkańców wsi (grupy producenckie, spółdzielnie itp.), wspieraniu przedsiębiorczości i tworzenia pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich i ochronie środowiska.

b. Własne źródła informacji: badania i analiza potrzeb doradczych klientów

Informacje na temat potrzeb doradczych klientów zbierane były na podstawie anonimowych ankiet ewaluacyjnych. Badania te przeprowadzane są każdorazowo po szkoleniach stacjonarnych organizowanych przez poszczególne komórki organizacyjne LODR. Analiza zebranych wyników określa kierunki działania ośrodka. Tematyka świadczonych porad pokrywa się z oczekiwaniami dotyczącymi informacji czy usług, jakie badani chcą uzyskać w przyszłości bądź szkoleń, w których chcieliby wziąć udział. Na realizację usług mają wpływ również wymagania klientów uzyskiwane w bezpośrednich kontaktach, na podstawie informacji przekazywanych pisemnie. Przed realizacją danej usługi dokonuje się przeglądu potrzeb klientów, aktualnych przepisów zewnętrznych i wewnętrznych oraz wytycznych.

2. Priorytetowe działania w 2024 (priorytety Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz priorytety regionalne zawarte w strategiach regionalnych).

2.1. Priorytety działalności doradczej określone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

- 1. Upowszechnianie wiedzy i informacji na temat instrumentów Planu Strategicznego WPR z uwzględnieniem warunkowości.**
- 2. Upowszechnianie informacji na temat zdrowia zwierząt, w tym:**
 - a) zasad zapobiegania afrykańskiemu pomorowi świń (ASF) i grypie ptaków, szczególnie w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnię lub drób oraz konsekwencji związanych z pojawieniem się tych chorób w stadzie,
 - b) zdrowia zwierząt, w tym na temat chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi,
 - c) przeciwdziałaniu zjawisku antybiotykooporności.
- 3. Upowszechnianie zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt (bydła, owiec, kóz, świń, koniowatych, jeleniowatych, wielbłądowatych) oraz zakładów drobiu w świetle ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.**
- 4. Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (z uwzględnieniem wymagań ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu) w tym:**
 - a) ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, z uwzględnieniem integrowanej produkcji roślin i biologicznych metod ochrony,
 - b) ograniczanie strat składników odżywczych,
 - c) racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym zachowanie i oszczędność zasobów wody w rolnictwie, zwiększanie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych),
 - d) ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb, w tym regulacja odczynu gleb poprzez ich wapnowanie,

- e) stosowanie dobrych praktyk rolniczych mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami ze źródeł rolniczych (zaktualizowany program azotanowy oraz ustawa Prawo wodne).

5. Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym:

- a) na małą skalę, w tym w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia,
- b) zasady znakowania środków spożywczych oferowanych konsumentom w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego,
- c) upowszechnianie przepisów z zakresu bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt obowiązujących w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw oraz przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią,
- d) zasady produkcji ekologicznej oraz źródłach i mechanizmach wsparcia producentów ekologicznych,
- e) ograniczanie ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka.

6. Rozwój rolnictwa społecznego, w tym sieci gospodarstw opiekuńczych.

7. Bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie.

PONADTO

- a) priorytetem przekrojowym, który powinien być uwzględniony realizacji zadań ośrodków doradztwa rolniczego jest poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą oraz oświatą rolniczą; działania ODR powinny odpowiadać na potrzeby rolników i uwzględniać upowszechnianie rozwiązań nowych lub innowacyjnych;
- b) w programie działalności ODR uwzględnione powinny być działania w formie doradztwa grupowego oraz zespołów tematycznych, a także działania na rzecz rozwoju sieci gospodarstw demonstracyjnych.

2.2. Priorytety działalności doradczej LODR:

1. Zwiększenie konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie lubelskim poprzez:

- a) restrukturyzację lub modernizację gospodarstw rolnych specjalizujących się w produkcji świń szczególnie z terenów objętych ASF (jako alternatywa – rozwój produkcji owczarskiej, bydła mięsnego i ich przetwórstwa, produkcja konopi włóknistych);
- b) rozwój i produkcję metodami ekologicznymi i integrowanymi – zwiększenie świadomości konsumentów o wartościach prozdrowotnych żywności produkowanej ww. metodami;
- c) udział w krajowym systemie informatycznym na rzecz ochrony roślin – eDWIN.
- d) wsparcie alternatywnych kanałów dystrybucji, krótkich łańcuchów dostaw oraz lokalnych rynków, które rozwijają produkcję lokalną, tradycyjną i ekologiczną.

2. Działania prośrodowiskowe poprzez:

- a) wdrażanie programów zmniejszenia powierzchni gleb kwaśnych (wapnowanie) oraz poprawy zasobności gleb w składniki pokarmowe poprzez wsparcie finansowe wykonywania analiz glebowych lub dopłat do zakupu wapna;
- b) wdrażanie programów poprawy gospodarowania rolniczymi zasobami wodnymi, w tym małej retencji oraz systemu regulacji zasobów wodnych (melioracje);

- c) racjonalne stosowanie środków ochrony roślin i nawozów zgodnie z założeniami Zielonego Ładu;
- d) ochronę różnorodności biologicznej.

3. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich poprzez:

- a) tworzenie warunków na rzecz różnicowania działalności gospodarczej w kierunku pozyskania i tworzenia alternatywnych źródeł dochodu rodzin rolniczych;
- b) wsparcie powstawania i funkcjonowania Gospodarstw Opiekuńczych;
- c) tworzenie warunków integracji lokalnej oraz wspieranie inicjatyw współpracy rolników i mieszkańców wsi, odbudowa i rozwój spółdzielczości.

4. Promowanie nowoczesnych myśli technologicznych i doradztwa poprzez ustanowienie sprawnego systemu transferu osiągnięć naukowych do praktyki rolniczej (budowanie sieci kontaktów, wspólnych platform wymiany doświadczeń pomiędzy uczelniami, instytutami naukowymi, przemysłem oraz rolnikami (relacje nauka – praktyka).

3. Etapy przygotowania programu działalności.

- a) Początki planowania - oddolne pozyskiwanie od rolników i innych odbiorców usług informacji co do ich oczekiwań oraz informacji od doradców z terenu w zakresie ich dotychczasowych doświadczeń w realizowaniu Programu na rok 2023. Dyskusje podczas spotkań kierowników i pracowników.
- b) Omówienie zasad planowania i wytycznych do Planu na rok 2024 na naradzie kierowników kadry doradczej.
- c) Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego planują zadania na 2024 rok – (indywidualne plany dla każdego doradcy). Na podstawie planów doradców powstaje plan dla PZDR.
- d) Działy merytoryczne planują zadania na 2024 r. (indywidualne plany dla każdego specjalisty) uwzględniając informacje otrzymane z PZDR i oczekiwania mieszkańców obszarów wiejskich. Na podstawie planów specjalistów powstaje plan dla działu.
- e) Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw opracowuje Program w konsultacji z działami.
- f) Program zostaje przedłożony Dyrektorowi do oceny i po uwzględnieniu uwag Dyrektora Program zostaje przedłożony do zaopiniowania Radzie Społecznej Doradztwa Rolniczego i zatwierdzenia przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

C. Działalność merytoryczna

Podstawowym zadaniem doradztwa rolniczego jest udzielanie wszechstronnej pomocy rolnikom oraz mieszkańcom obszarów wiejskich w celu zwiększenia dochodów z gospodarstwa rolnego oraz działania mające na celu poprawę warunków życia rodzin wiejskich.

Zadania te zgodnie z art. 4 ust. 2-5 i art. 5 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli będzie realizował poprzez:

- organizowanie szkoleń, kursów i konferencji,
- doradztwo indywidualne, doradztwo grupowe,
- organizowanie wystaw, pokazów, kolekcji, demonstracji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno-spożywczego,
- sporządzanie opracowań ekonomicznych, finansowych i technologicznych,
- prowadzenie działalności informacyjnej i wydawniczej.

Celem w/w działań jest:

- poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie lubelskim oraz jakości produktów rolnych,
- popularyzacja nowoczesnych metod i rozwiązań technicznych i technologicznych,
- popularyzacja integrowanych metod ochrony i produkcji,
- rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych,
- wdrażanie dobrych praktyk rolniczych,
- podnoszenie świadomości ekologicznej,
- podnoszenie świadomości na temat alternatywnych (odnawialnych) źródeł energii,
- rozwijanie przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, w tym przetwórstwa na poziomie gospodarstwa, sprzedaży bezpośredniej i rolniczego handlu detalicznego,
- poprawa standardu i jakości życia mieszkańców wsi, dziedzictwo kulturowe i kulinarne,
- aktywizacja społeczności wiejskiej i popularyzacja idei spółdzielczości na obszarach wiejskich,
- popularyzacja działań z PS WPR.

C.1. Zadania realizowane na podstawie art. 4.2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

LODR w Końskowoli świadczy nieodpłatnie usługi doradcze w zakresie:

- prowadzenia działalności szkoleniowej (szkoleń, konferencji),
- prowadzenia działalności informacyjnej, doradczej i upowszechnieniowej wspierającej rozwój produkcji rolniczej,
- udzielania pomocy niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z UE, itp.,

- prowadzenia analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków do produkcji i rozpowszechniania informacji w tym zakresie,
- prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego,
- upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska,
- podejmowania działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego,
- upowszechniania rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenia promocji wsi jako aktywnego miejsca wypoczynku,
- współdziałania w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych,
- prowadzenia analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechniania tych analiz w pracy doradczej,
- szacowania szkód łowieckich, a także ustalania wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie,
- oceniania i akceptowania, planów restrukturyzacji o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne.

Zadania planowane do wykonania w 2024 r. powiązane są z wyznaczonymi priorytetami na szczeblu krajowym i wojewódzkim.

Priorytety działalności doradczej określone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

1) Upowszechnianie wiedzy i informacji na temat instrumentów Planu Strategicznego WPR z uwzględnieniem warunkowości.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.G.2.) – 40 szkoleń dla 622 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji - 1570, materiały na stronę www – 2, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 5 (Z.2.G.2.).

Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych (Z.4.I.2.). Zaplanowano udzielanie porad - 2110.

2) Upowszechnianie informacji na temat zdrowia zwierząt, w tym:

- a) zasad zapobiegania afrykańskiemu pomorowi świń (ASF) i grypie ptaków, szczególnie w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnię lub drób oraz konsekwencji związanych z pojawieniem się tych chorób w stadzie,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.B.6.) – 18 szkoleń dla 209 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej. Zaplanowano udzielanie informacji - 846, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 1 (Z.2.B.6.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska (Z.7.B.6.). Zaplanowano udzielanie porad – 845.

b) zdrowia zwierząt, w tym na temat chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi, konsekwencji związanych z pojawieniem się tych chorób w stadzie,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.B.6.) – 10 szkoleń dla 159 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji – 211.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska (Z.7.B.6.). Zaplanowano udzielanie porad – 211.

c) przeciwdziałaniu zjawisku antybiotykooporności.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.B.3.,Z.1.B.6., Z.1.F.1., Z.1.M.7.) – 12 szkoleń dla 141 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji - 171, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 1 (Z.2.B.2., Z.2.B.3.,Z.2.B.6., Z.2.F.1., Z.2.M.7.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska i **Zadanie 8.** Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego. Zaplanowano udzielanie porad – 222 (Z.7.B.2., Z.7.B.3.,Z.7.B.6., Z.7.M.7., Z.8.F.1.).

3) Upowszechnianie zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt (bydła, owiec, kóz, świń, koniowatych, jeleniowatych, wielbłądowatych) oraz zakładów drobiu w świetle ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.B.3.) – 20 szkoleń dla 224 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji – 240 i opracowanie 3 ulotek (Z.2.B.3.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska (Z.7.B.3.). Zaplanowano udzielanie porad – 320, prowadzenie doradztwa grupowego - 1 dla 5 osób.

4) Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (z uwzględnieniem wymagań ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu) w tym:

a) ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, z uwzględnieniem integrowanej produkcji roślin i biologicznych metod ochrony,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.A.1., Z.1.B.1., Z.1.B.5., Z.1.M.1., Z.1.M.2.) – 46 szkoleń dla 968 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji - 1329, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 4 (Z.2.A.1.,Z.2.B.1., Z.2.B.5., Z.2.M.1., Z.2.M.2.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska
Zaplanowano udzielanie porad – 1847, prowadzenie doradztwa grupowego - 1 dla 5 osób, 1 demonstrację u 34 rolników (Z.7.A.1.,Z.7.B.1., Z.7.B.5., Z.7.M.1., Z.7.M.2.).

b) ograniczanie strat składników odżywczych,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.B.1.) – 12 szkoleń dla 162 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji – 150, opracowanie informacji na stronę www - 2, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 2 (Z.2.B.1.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska
Zaplanowano udzielanie porad – 282 (Z.7.B.1.).

c) racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym zachowanie i oszczędność zasobów wody w rolnictwie, zwiększanie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych),

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.M.3.) – 13 szkoleń dla 148 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji – 113, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 2 (Z.2.M.3.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska
Zaplanowano udzielanie porad – 115 (Z.7.M.3.).

d) ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb, w tym regulacja odczynu gleb poprzez ich wapnowanie,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.A.1., Z.1.B.1., Z.1.D.1.) – 28 szkoleń dla 329 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji - 270, opracowanie informacji na stronę www - 1, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 3 (Z.2.A.1.,Z.2.B.1., Z.2.D.1.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska
Zaplanowano udzielanie porad – 492, 1 demonstrację u 46 rolników (Z.7.A.1., Z.7.B.1., Z.7.D.1.).

e) stosowanie dobrych praktyk rolniczych mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami ze źródeł rolniczych (zaktualizowany program azotanowy i oraz ustawa Prawo wodne).

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich,

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.B.4., Z.1.K., Z.1.L., Z.1.M.8, Z.1.P.1.) – 27 szkoleń dla 352 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji – 867 (Z.2.B.4., Z.2.K., Z.2.L., Z.2.M.8, Z.2.P.1.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska
i **Zadanie 10.** Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych
Zaplanowano udzielanie porad – 983 (Z.7.B.4., Z.7.K., Z.7.L., Z.7.M.8, Z.10.P.1.).

5) Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym:

a) na małą skalę, w tym w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.A.3., Z.1.B.3., Z.1.H.4., Z.1.J.1., Z.1.J.2., Z.1.J.3.) – 38 szkoleń dla 691 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji - 479, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 4: (Z.2.A.3., Z.2.B.3., Z.2.H.4., Z.2.J.1., Z.2.J.2., Z.2.J.3.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska i **Zadanie 8.** Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego. Zaplanowano udzielanie porad – 375, doradztwo grupowe - 1 dla 5 rolników, demonstracje – 5 u 31 rolników. (Z.7.A.3., Z.7.B.3., Z.7.H.4., Z.8.J.1., Z.8.J.2., Z.8.J.3.).

b) zasady znakowania środków spożywczych oferowanych konsumentom w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.D.2., Z.1.J.3.) – 16 szkoleń dla 197 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji – 113. (Z.2.D.2., Z.2.J.3.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska i **Zadanie 8.** Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego. Zaplanowano udzielanie porad – 116 (Z.7.D.2., Z.8.J.3.).

c) upowszechnianie przepisów z zakresu bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt obowiązujących, w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw, oraz przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.A.3., Z.1.B.3., Z.1.H.4., Z.1.M.7.) – 11 szkoleń dla 126 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji – 252 (Z.2.A.3., Z.2.B.3., Z.2.H.4., Z.2.M.7.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Zaplanowano udzielanie porad – 332 (Z.7.A.3., Z.7.B.3., Z.7.H.4., Z.7.M.7.).

d) zasady produkcji ekologicznej oraz źródłach i mechanizmach wsparcia producentów ekologicznych,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.D.1., Z.1.D.3.) – 11 szkoleń dla 541 osób, 1 konferencja dla 30 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji - 655, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 5 (Z.2.D.1., Z.2.D.3.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska, Zaplanowano udzielanie porad – 1065, doradztwo grupowe - 1 dla 5 rolników, demonstracje – 3 u 35 rolników, 1 konkurs (Z.7.D.1., Z.7.D.3.).

- e) ograniczanie ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.B.1.) – 13 szkoleń dla 150 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji - 150, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 1 (Z.2.B.1.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska, Zaplanowano udzielanie porad – 282 (Z.7.B.1.).

6) Rozwój rolnictwa społecznego, w tym sieci gospodarstw opiekuńczych.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.D.2., Z.1.O.3.) – 15 szkoleń dla 173 osób, 1 konferencja dla 30 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji – 179 (Z.2.D.2., Z.2.O.3.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.

Zaplanowano udzielanie porad – 75, demonstracje – 1 u 1 rolnika (Z.7.D.2., Z.9.O.3.).

7) Bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: (Z.1.B.5.) – 42 szkolenia dla 988 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji - 458, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 1 (Z.2.B.5.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska, Zaplanowano udzielanie porad – 475 (Z.7.B.5.).

Priorytet przekrojowy:

a) poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą oraz oświatą rolniczą;

Priorytet ten będzie realizowany poprzez działania SIR, projekty (Transfer wiedzy) - inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk a rolnikami. Prezentowane będą również rolnikom efekty doświadczeń prowadzonych na polu i w sadzie doświadczalnym LODR.

Planowany jest również udział doradców w organizowanych przez instytuty naukowe wydarzeniach.

b) działania w formie doradztwa grupowego oraz zespołów tematycznych, a także działania na rzecz rozwoju sieci gospodarstw demonstracyjnych.

- W ramach doradztwa grupowego zaplanowano spotkania w poniższej tematyce:

- (Z.1.A.1.7) Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie roślin bobowatych.

- (Z.1.B.3.3)- Zasady identyfikacji i rejestracji zwierząt w świetle nowej ustawy o IRZ.

- (Z.7.D.1.) Jak prowadzić gospodarstwo w systemie ekologicznym.

- (Z.7.H.1.) Bariery i ograniczenia procesu integrowania się rolników w grupy producenckie – szanse rozwoju i korzyści finansowe dla grup producentów rolnych.

- (Z.8.J.3) Systemy bezpieczeństwa żywności i ich funkcjonowanie w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego.
- (Z.7.M.1.17) Zasady i wymogi formalne prowadzenia integrowanej produkcji roślin ogrodniczych.

- W ramach działań na rzecz rozwoju sieci gospodarstw demonstracyjnych: CDR Brwinów jest koordynatorem krajowym tworzonej Sieci. Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli jest partnerem Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych. LODR w Końskowoli proponuje gospodarstwom spełniającym warunki i zainteresowanym taką formą współpracy przystąpienie do Krajowej Sieci. Planujemy zawieranie z dysponentami gospodarstw porozumienia określające zakres i charakter współpracy. W ośrodku powołany jest Wojewódzki Koordynator do spraw współpracy na rzecz Krajowej Sieci, a w CDR – Koordynator Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych. Koordynator wojewódzki, przy współpracy doradców terenowych, nawiązuje kontakt z rolnikami z obszaru naszego województwa i rejestruje gospodarstwa. Koordynator oraz inni wyznaczeni doradcy – opiekunowie merytoryczni gospodarstw będą współpracować z gospodarstwami i pomagać w przygotowywaniu ich do roli gospodarstw demonstracyjnych oraz organizowaniu i przeprowadzaniu pokazów i demonstracji. W województwie lubelskim na dzień 30 października 2023 r. zarejestrowano 10 gospodarstw demonstracyjnych. KSGD jest stale rozbudowywana o nowe, pokazowe gospodarstwa o zróżnicowanych kierunkach produkcji. Baza przygotowywana jest między innymi pod realizację działań umożliwiających dofinansowanie tych gospodarstw.

Tab. E. Zestawienie planowanych zadań realizujących poszczególne priorytety

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stosko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechniowa
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba form	Liczba form
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
1.	Upowszechnianie wiedzy i informacji na temat instrumentów Planu Strategicznego WPR z uwzględnieniem warunkowości	40	622					2110					1570			2	5										
2.	Upowszechnianie informacji nt. zdrowia zwierząt, w tym:	40	509					1278					1228				2										
2a	zasad zapobiegania afrykańskiemu pomorowi świń (ASF) i grypie ptaków, szczególnie w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnie lub drób oraz konsekwencji związanych z pojawieniem się tych chorób w stadzie	18	209					845					846				1										

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechniowa	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba form	Liczba form		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
2b	Zdrowia zwierząt, w tym chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi,	10	159					211					211															
2c	przeciwdziałaniu zjawisku antybiotykooporności	12	141					222					171				1											
3	upowszechnianie zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt (bydła, owiec, kóz, świń, koniowatych, jeleniowatych, wielbłądowatych) oraz zakładów drobiu w świetle ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt	20	224					320	1	5			240		3													
4.	dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (z uwzględnieniem wymagań ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym:	126	1959					3719	1	5			2729			3	11						2	80				

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechniowa	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba form	Liczba form		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
4a	<i>ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, z uwzględnieniem integrowanej produkcji roślin i biologicznych metod ochrony</i>	46	968					1847	1	5			1329				4						1	34				
4b	<i>ograniczanie strat składników odżywczych,</i>	12	162					282					150			2	2											
4c	<i>racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym zachowanie i oszczędność zasobów wody w rolnictwie, zwiększenie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych),</i>	13	148					115					113				2											
4d	<i>ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb, w tym regulacja odczynu gleb poprzez ich wapnowanie,</i>	28	329					492					270			1	3						1	46				
4e	<i>Stosowanie dobrych praktyk rolniczych mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami ze źródeł rolniczych (zaktualizowany program azotanowy oraz Ustawa Prawo wodne),</i>	27	352					983					867															

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechniowa
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
5	produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym:	89	1705			1	30	2170	2	10			1649				10						8	66	1		
5a	<i>na małą skalę w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia</i>	38	691					375	1	5			479				4						5	31			
5b	<i>zasady znakowania środków spożywczych oferowanych konsumentom w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego,</i>	16	197					116					113														
5c	<i>upowszechnianie przepisów z zakresu bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt obowiązujących, w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw, oraz przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią,</i>	11	126					332					252														

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechniowa
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników		Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców									Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
5d	zasady produkcji ekologicznej oraz źródłach i mechanizmach wsparcia producentów ekologicznych,	11	541			1	30	1065	1	5			655				5						3	35	1		
5e	ograniczanie ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka.	13	150					282					150				1										
6	Rozwój rolnictwa społecznego, w tym sieci gospodarstw opiekuńczych.	15	173			1	30	75					179										1	1			
7	Bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie.	42	988					475					458				1										

Zadanie 1.

Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

LODR w Końskowoli planuje zorganizować w 2024 roku ponad 700 form szkoleniowych i przeszkolić blisko 12 tys. rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Szkolenia oprócz formy stacjonarnej, będą również organizowane w formie zdalnej (webinaria).

Z.1.A. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze – w ramach tego tematu będzie realizowana **1 konferencja (Z.1.A): „Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie kukurydzy” (Z.1.A.1).**

Na szkoleniach z zakresu nowych rozwiązań w produkcji roślinnej (Z.1.A.1) będziemy poruszać ważne tematy np. „*Innowacyjne systemy uprawy roli jako sposób na poprawę żyzności gleby*”, „*Innowacyjne technologie w zakresie mechanizacji produkcji rolnej*”, „*Nowe rozwiązania technologiczne w gospodarowaniu na użytkach zielonych*”, „*Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie kukurydzy*”, „*Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie roślin okopowych*”, „*Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie rzepaku*”, „*Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie zbóż*”, „*Nowoczesne technologie w produkcji sadowniczej*”, „*Systemy wspomaganie decyzji w ochronie roślin(np. eDWIN)*”. Z zakresu nowych rozwiązań z produkcji zwierzęcej: „*Innowacje w budownictwie inwentarskim: „Innowacje w mechanizacji produkcji zwierzęcej*”, „*Innowacyjne rozwiązania w chowie świń*”, „*Innowacyjne rozwiązania w produkcji mleka*” oraz z zakresu przetwórstwa w ramach MLO (Z.1.A.3): „*Wymagania formalno - prawne przy rejestracji i działalności marginalnej, lokalnej, ograniczonej*”, „*Warunki otrzymania dofinansowania na wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój*”.

Na poletkach doświadczalnych i w sadzie LODR rolnicy będą mieli możliwość porównania odmian roślin uprawnych, porównania doświadczeń nawozowych i stosowania środków ochrony roślin, rozpoznawania objawów chorobowych i oznak żerowania szkodników w uprawach.

Z.1.B. Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych

W ramach tej tematyki będą organizowane konferencje i szkolenia z zakresu technologii produkcji roślinnej i zwierzęcej, norm i wymagań wzajemnej zgodności, bhp w gospodarstwie, bioasekuracji oraz poprawy stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego.

W podzadaniu Z.1.B. zorganizowane zostaną **4 konferencje** na temat: „**Kompleksowa uprawa roślin sadowniczych – krzewy jagodowe i truskawki**” (Z.1.B.1), „**Technologia uprawy roślin przemysłowych specjalnych (chmiel, tytoń)**” (Z.1.B.1) oraz „**Uprawa roślin sadowniczych – jagodowe**” (Z.1.B.1), „**Chów świń**” (Z.1.B.2).

Będą również organizowane szkolenia nt. „*Agrotechnika buraka cukrowego*”, „*Agrotechnika cebulowych*”, „*Agrotechnika korzeniowych*”, „*Agrotechnika kukurydzy pastewnej*”, „*Agrotechnika roślin bobowatych grubonasiennych*”, „*Agrotechnika roślin włóknistych (konopie, len)*”, „*Agrotechnika soi*”; „*Agrotechnika zbóż i rzepaku*”, „*Agrotechnika zbóż jarych*”, „*Agrotechnika zbóż ozimych*”, „*Agrotechnika, nawożenie, ochrona w uprawach polowych*”, „*Kompleksowa uprawa roślin sadowniczych – krzewy jagodowe i truskawki*”, „*LOZ – Lista odmian zalecanych na teren województwa lubelskiego – dobór odmian*”, „*Nawożenie i potrzeby pokarmowe roślin rolniczych*”, „*Ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania agrofagów kwarantannowych ziemniaka*”, *Płodozmian*

w uprawie warzyw polowych”, „Przystosowanie praktyk rolniczych w celu ograniczenia stosowania chemicznych środków ochrony roślin”, „Przystosowanie praktyk rolniczych w celu ograniczenia stosowania nawożenia mineralnego”, „Racjonalny płodozmian oraz odpowiednie gospodarowanie substancją organiczną jako podstawowy element zachowania żyzności gleb”, „Sposoby utrzymania żyzności gleb, w tym regulacja odczynu gleb i ich wapnowanie”, „Technologia uprawy roślin bobowatych grubonasiennych”, „Technologia uprawy roślin przemysłowych specjalnych (chmiel, tytoń)”, „Technologia uprawy rzepaku ozimego”, „Technologia uprawy zbóż”, „Uprawa roślin sadowniczych – jagodowe”, „Wpływ uprawy poplonów na żyzność gleby”, „Zasady nawożenia nawozami naturalnymi i mineralnymi z uwzględnieniem analiz gleby”, „Zmianowanie jako podstawa płodozmienu, mająca na celu poprawę warunków plonowania roślin”.

W podzadaniu Z.1.B.2. będziemy prowadzić szkolenia w zakresie: „Aktualna sytuacja w hodowli bydła i produkcji mleka”, „Aktualne problemy nowoczesnego pszczelarstwa”, „Chów bydła mięsnego”, „Chów bydła mlecznego”, „Chów świń”, „Czynniki wpływające na rozród bydła”, „Mykotoksyny w paszach i sposoby ich ograniczania”, „Nosemoza pszczół”, „Pasze białkowe w żywieniu zwierząt”, „Przygotowanie rodzin pszczelich do wykorzystania pożytków”, „Tworzenie nowych rodzin i odkładów”.

W podzadaniu Z.1.B.3. – będą organizowane szkolenia nt.: „Bezpieczeństwo żywności i pasz”, „Normy i wymogi warunkowości w gospodarstwie rolnym”, „Stosowanie dobrej kultury rolnej”, „Zapewnienie bezpieczeństwa pasz i żywienia zwierząt w łańcuchu żywnościowym”, „Zasady identyfikacji i rejestracji zwierząt w świetle nowej ustawy o IRZ”.

W podzadaniu Z.1.B.4. zostaną przeprowadzone szkolenia z zakresu: „Budowa silosów na kiszonkę oraz technologia zakiszania (kukurydzy, traw)”, „Przechowywanie nawozów naturalnych”.

W podzadaniu Z.1.B.5. – będą prowadzone szkolenia z zakresu: „Bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym”, „Bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin w gospodarstwach rolnych”, „Zasady stosowania środków ochrony roślin”.

W podzadaniu Z.1.B.6. planujemy szkolenia nt.: „Bioasekuracja – podstawowe zasady ochrony gospodarstwa przed grypą ptaków”, „Higiena żywienia i pojenia zwierząt gospodarskich”, „Zapobieganie afrykańskiemu pomorowi świń i konsekwencje pojawienia się choroby w stadzie”, „Zoonozy – zależności między zdrowiem ludzi, a zdrowiem i dobrostanem zwierząt”.

Z.1.C. Rachunkowość w gospodarstwach rolnych

Działalność szkoleniowa w tym zakresie będzie obejmowała zagadnienia z rachunkowości rolnej, podatkowej, ubezpieczeń społecznych rolników oraz ubezpieczeń majątkowych. Zaplanowano **2 konferencje: „Rachunkowość w gospodarstwie rolnym”, „Podatek VAT w rolnictwie”** oraz szkolenia na temat: „Istota i funkcje rachunkowości PL FADN w gospodarstwie rolnym”, „Rachunkowość w gospodarstwie rolnym”, „Zasady prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie rolnym na potrzeby realizacji działań inwestycyjnych PROW 2014-2020”, „Zasady prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie rolnym na potrzeby działań inwestycyjnych zawartych w Planie Strategicznym dla WPR 2023-2027”, „Podatek VAT w rolnictwie”, „Podatki w rolnictwie”. Na szkoleniach rolnicy będą mieli możliwość zapoznania się z przepisami prawnymi dotyczącymi zasad opodatkowania, kontroli i rozliczania.

Z.1.D. Rolnictwo ekologiczne

W temacie produkcji metodami ekologicznymi (Z.1.D.1) planujemy zorganizować **1 konferencję „Produkcja towarowa metodami ekologicznymi”** oraz szkolenia: „Dobre przykłady ekologicznego gospodarowania i innowacyjne rozwiązania”, „Kompost – nawóz na miarę XXI w. przygotowanie i wykorzystywanie”, „Produkcja ziół i wykorzystanie ich walorów w gospodarstwie domowym”, „Szanse i zagrożenia dla produkcji ekologicznej”, „Uprawa gleby, płodozmian i znaczenie organizmów pożytecznych”, „Uprawa wybranych gatunków metodą ekologiczną”, „Zarządzanie żyznością gleby w gospodarstwie ekologicznym”, „Zasady i warunki produkcji ekologicznymi metodami”, „Zasady rolnictwa ekologicznego”.

W zakresie sprzedaży produktów ekologicznych (Z.1.D.2) zaplanowano szkolenia nt. „Etykieta produktu ekologicznego – świadome kupowanie”, „Organizowanie kanałów sprzedaży bezpośrednio z gospodarstwa w tym RWS Rolnictwo Wspierane Społecznie”, „Przygotowanie żywności i jej sprzedaż bezpośrednio konsumentom (w gospodarstwie i na kiermaszach)”, „Zasady znakowania produktów rolnictwa ekologicznego”. W zakresie Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR (Z.1.D.3) zaplanowano szkolenia: „Dofinansowanie gospodarstw ekologicznych w ramach Interwencji 2023-2027”, „Wymogi i zasady otrzymania dofinansowania do upraw ekologicznych”.

Z.1.E. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Rozwijanie przedsiębiorczości w naszym województwie jest bardzo ważnym elementem poprawy jakości życia mieszkańców wsi. Aktywizując społeczeństwo przyczyniamy się również do szukania pozarolniczych źródeł dochodu.

W zakresie aktywizacji mieszkańców obszarów wiejskich (Z.1.E.4) zaplanowano realizację szkoleń nt.: „Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich poprzez kultywowanie tradycji rękodzielniczych regionu np. warsztaty wycinkarskie, wykonywanie ozdób świątecznych, wykonywanie palm wielkanocnych itp.”, „Twórczy potencjał czyli jak obudzić w sobie kreatywność”.

Z.1.F. Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego

W zakresie profilaktyki prozdrowotnej i racjonalnego żywienia (Z.1.F.1) planowane jest zorganizowanie **2 konferencji: „Jak wspomagać zdrowie? Czyli trochę o ziołach i żywności” oraz „Wpływ żywności na zdrowie człowieka – zapobieganie chorobom cywilizacyjnym”**. Zorganizujemy również szkolenia nt.: „Etykieta produktu – świadome kupowanie”, „Jak wspomagać zdrowie? Czyli trochę o ziołach i żywności”, „Planowanie żywienia rodziny - układanie jadłospisów dla różnych grup wiekowych”, „Przeciwdziałanie antybiotykooporności u ludzi”, „Wpływ żywności na zdrowie człowieka – zapobieganie chorobom cywilizacyjnym”.

Na temat estetyzacji zagrody wiejskiej (Z.1.F.2) planujemy zorganizować szkolenia w zakresie: „Estetyka zagrody wiejskiej dawniej i dziś”, „Jak funkcjonalnie zagospodarować posesję wiejską”.

Z.1.G. Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

W naszym województwie zainteresowanie pozyskaniem funduszy unijnych jest bardzo duże, jest to niewątpliwie szansa dla wielu gospodarstw na rozwój parku maszynowego i wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w gospodarstwach. Tematyka szkoleń będzie skorelowana z harmonogramem naboru wniosków umieszczonym na stronie MRiRW i ARiMR.

W ramach podzadania Płatności bezpośrednie planowane jest zorganizowanie szkoleń i **1 konferencji** nt. *„Zasady przyznawania płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w 2024 roku - e-Wniosek”* oraz szkoleń nt. *„Zasady przyznawania płatności w ramach ekoschematów”*. W ramach zadania PROW i PS WPR (z wyłączeniem zobowiązań środowiskowych, klimatycznych) (Z.1.G.2) planujemy organizację szkoleń: *„Modernizacja gospodarstw rolnych”*, *„Premie dla młodych rolników”*, *„Restrukturyzacja małych gospodarstw”*, *„Rozwój małych gospodarstw”*, *„Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027”*.

W ramach podzadania „Inne programy” (Z.1.G.5.) zaplanowano **1 konferencję** nt.: *„Zasady Programu Czyste Powietrze”* oraz szkolenia: *„Ogólnopolski Program Regeneracji Gleb poprzez ich wapnowanie”*.

Z.1.H. Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku

Pod tą tematykę zaplanowano organizację szkoleń: *„Grupy producentów rolnych – szanse i bariery rozwoju”*(Z.1.H.1) oraz *„Bezpieczeństwo żywności, GHP, GMP, HACCP”* (Z.1.H.4).

Z.1.I. Zarządzanie gospodarstwem rolnym

W tym zakresie zorganizowana zostanie **1 konferencja** nt. *„Zarządzanie w gospodarstwie rolnym”* (Z.1.I.1) oraz szkolenia obejmujące zagadnienia kształtowania się dochodów i kosztów w gospodarstwie, opłacalności produkcji w różnych działach np. *„Zarządzanie w gospodarstwie rolnym”* (Z.1.I.1) i *„Analiza ekonomiczno-finansowa produkcji roślinnej”* (Z.1.I.2).

Z.1.J. Promocja produktów lokalnych i regionalnych

Rośnie świadomość konsumentcka i coraz więcej ludzi pragnie żyć zdrowo i zdrowo się odżywiać. Coraz większe znaczenie odgrywają produkty dostępne na lokalnych rynkach zbytu, czy zakupione bezpośrednio od rolnika, wytworzone w sposób tradycyjny.

Zaplanowane zostały szkolenia nt.: *„Krótkie łańcuchy dostaw żywności w teorii i praktyce”*, *„Warunki sprzedaży produktów lokalnych, regionalnych”* (Z.1.J.1.), *„Funkcjonowanie gospodarstw rolnych w krótkich łańcuchach dostaw żywności”*, *„Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek na małą skalę”*(Z.1.J.2.), *„Wymagania formalno - prawne przy uruchamianiu działalności w ramach rolniczego handlu detalicznego”* (Z.1.J.3.).

Z.1.K. Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne

W ramach tego zadania zorganizujemy szkolenia: *„Zasady nawożenia azotem w ramach programu azotanowego”*; *„Zasady stosowania nawozów w pobliżu cieków naturalnych, zbiorników wodnych, kanałów i rowów”*.

Z.1.L. Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o którym mowa w art. 22 a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu

W ramach tego zadania zaplanowano szkolenia nt.: *„Dobre praktyki rolnicze dotyczące ograniczenia emisji amoniaku do powietrza”*.

Z.1.M. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

W tej części szkoleń będziemy zwracali uwagę na działania związane z integrowaną ochroną, ochroną środowiska na poziomie gospodarstwa, ustawą o ochronie zwierząt, wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

Na temat integrowanej produkcji roślin (Z.1.M.1.) zaplanowaliśmy organizację szkoleń: „*Integrowana produkcja pszenicy ozimej i jarej*”, „*Integrowana produkcja roślin sadowniczych*”, „*Integrowana produkcja rzepaku ozimego i jarego*”, „*Zasady i wymogi formalne prowadzenia integrowanej produkcji roślin ogrodniczych*”, „*Zasady i wymogi formalne prowadzenia integrowanej produkcji roślin rolniczych*”; w temacie integrowanej ochrony roślin (Z.1.M.2.) zaplanowaliśmy organizację szkoleń nt.: „*Integrowana ochrona i produkcja roślin*”, „*Integrowana ochrona owoców z drzew ziarnkowych*”, „*Integrowana ochrona zbóż*”.

W ramach zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa (Z.1.M.3.) szkolenia nt.: „*Ochrona środowiska w gospodarstwie rolnym w ramach PROW 2023-2027*”, „*Technologie uprawy gleby przeciwdziałające skutkom zmian klimatycznych*”, „*Upowszechnianie wiedzy z zakresu praktyk rolniczych mających na celu zwiększenie retencji w gospodarstwie rolnym*”, „*Zabiegi agrotechniczne sprzyjające zatrzymywaniu wody w glebie, a tym samym przeciwdziałające skutkom suszy*”, „*Zmiany uprawy roli mające na celu zmniejszenie odparowania oraz zatrzymania wody w glebie (np. mulczowanie zamiast orki, orka w poprzek stoku zatrzymująca wodę z opadów)*”, „*Zwiększenie małej retencji wodnej oraz promowanie działalności Lokalnych Partnerstw ds. Wody na terenach rolniczych*”.

Na temat wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym planujemy szkolenie: „*Wykorzystanie na obszarach wiejskich instalacji OZE takich jak: kolektory do podgrzewania wody, panele fotowoltaiczne, małe turbiny wiatrowe, wodne, systemy rekuperacji (wentylacja z odzyskiem ciepła), pompy ciepła (pobierające ciepło np. z gleby, powietrza), kotły na biomasę i inne*”.

W zakresie ochrony zwierząt (Z.1.M.7) planujemy szkolenia nt.: „*Alternatywne do antybiotyków metody poprawy zdrowia zwierząt*”, „*Obowiązki wynikające z ustawy o ochronie zwierząt i konsekwencje wynikające z ich nieprzestrzegania*”, „*Przeciwdziałanie antybiotykooporności u zwierząt*”.

Z.1.N. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego

Zachowanie dziedzictwa wsi jest bardzo ważnym zagadnieniem w całości funkcjonowania wsi i obszarów wiejskich. Doradcy LODR będą prowadzić szkolenia z zakresu tradycji kulinarnych (Z.1.N.3) na temat „*Nasze kulinarne dziedzictwo - smaki regionów*”.

Z.1.O. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej jest jednym z działań mogących przynieść korzyści mieszkańcom naszego województwa. Z tego zakresu zaplanowano szkolenie: „*Jak prawidłowo stworzyć ofertę turystyczną i agroturystyczną*” (Z.1.O.1.). W podzadaniu dotyczącym zagród edukacyjnych (Z.1.O.2.) przeprowadzone zostanie szkolenie nt. „*Koncepcja i funkcjonowanie Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych*”. W zakresie gospodarstw opiekuńczych (Z.1.O.3.) zaplanowano organizację **1 konferencji** oraz szkoleń nt.: „*Wykorzystanie potencjału gospodarstwa rolnego w tworzeniu gospodarstw opiekuńczych – zasady i warunki tworzenia*”.

Z.1.P. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych

W organizowanych szkoleniach w temacie (Z.1.P.1.) będziemy zwracać szczególną uwagę na wyliczanie maksymalnych dawek nawożenia azotem, obowiązku opracowywania planu nawożenia, prowadzenia dokumentacji związanej z nawożeniem azotowym, sposoby przechowywania płynnych i stałych nawozów naturalnych oraz kiszzonek. Przykładowe tematy szkoleń: „Dyrektywa azotanowa – wymogi dla gospodarstw rolnych”, „Program azotanowy – maksymalne dawki azotu, plany nawozowe i rejestry nawożenia”, „Sporządzanie planu nawożenia oraz bilans składników nawozowych w gospodarstwie rolnym”, „Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna”.

W ramach działania rolno-środowiskowo-klimatycznego (Z.1.P.2.) planujemy szkolenia nt.: „Ochrona środowiska i klimatu – programy rolnośrodowiskowe”, „Prowadzenie rejestrów - dokumentacji uwiarygadniającej realizowane działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne”, „Wybrane pakiety działania rolno-środowiskowo-klimatycznego”, „Zobowiązania środowiskowe, klimatyczne – zasady i wymogi realizacji”.

Tab. 1. Działalność szkoleniowa wg form

L.p.	Forma	Liczba form	Liczba uczestników
1	2	3	4
1	Szkolenie	698	11 912
2	Konferencja	14	
3	Szkolenie zdalne	27	

Tab. 2. Działalność szkoleniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenie zdalne	Konferencja zdalna	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	24		1	4		29	522
Z.1.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	11		1	4		16	343
Z.1.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	6					6	100
Z.1.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	7					7	79

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenie zdalne	Konferencja zdalna	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	228		4	13		245	4 660
Z.1.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	93		3	6		102	2 075
Z.1.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	13		1	3		17	217
Z.1.B.3.	Normy i wymogi warunkowości	40			2		42	855
Z.1.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	4					4	45
Z.1.B.5.	BHP	45			2		47	1 048
Z.1.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	33					33	420
Z.1.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	29		2	2		33	572
Z.1.C.1.	Rachunkowość rolna	25		1	1		27	452
Z.1.C.2.	Rachunkowość podatkowa	4		1	1		6	120
Z.1.D.	Rolnictwo ekologiczne	47		1	1		49	683
Z.1.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	30		1	1		32	470
Z.1.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	9					9	112
Z.1.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR	8					8	101
Z.1.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	12					12	120
Z.1.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	12					12	120
Z.1.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	17		2			19	227
Z.1.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	12		2			14	175
Z.1.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	5					5	52
Z.1.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	211		2	1		214	2 839
Z.1.G.1.	Płatności bezpośrednie	144		1			145	1 848
Z.1.G.2.	PROW i PS WPR *	64			1		65	941
Z.1.G.5.	Inne programy	3		1			4	50

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenie zdalne	Konferencja zdalna	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	3					3	30
Z.1.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	1					1	10
Z.1.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	2					2	20
Z.1.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	5		1	1		7	135
Z.1.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	3		1	1		5	110
Z.1.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	2					2	25
Z.1.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	26			1		27	565
Z.1.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	2			1		3	40
Z.1.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	10					10	348
Z.1.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	14					14	177
Z.1.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	5					5	70
Z.1.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	5					5	70
Z.1.L.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	1					1	12
Z.1.L.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	1					1	12
Z.1.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	34			3		37	699
Z.1.M.1.	Zasady integrowanej produkcji	10			2		12	367
Z.1.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	5			1		6	95
Z.1.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	13					13	148

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenie zdalne	Konferencja zdalna	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	1					1	15
Z.1.M.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	5					5	74
Z.1.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego	1					1	10
Z.1.N.3.	Tradycje kulinarne	1					1	10
Z.1.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	14		1			15	188
Z.1.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka, turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	1					1	10
Z.1.O.2.	Zagrody edukacyjne	1					1	10
Z.1.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	12		1			13	168
Z.1.P.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	41			1		42	580
Z.1.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	20					20	257
Z.1.P.2.	Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	21			1		22	323
RAZEM		698		14	27		739	11 912

**) z wyłączeniem zobowiązań środowiskowych, klimatycznych*

Zadanie 2.

Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

Doradcy i specjaliści pracujący w LODR w Końskowoli będą udzielali informacji w zakresie tematycznym pokazanym poniżej, dotyczących problemów z którymi zwrócą się do nich rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich, realizacji szkoleń i innych form działalności doradczej. Zaplanowano udzielenie blisko 29 tys. informacji. Tematyka materiałów zamieszczanych na stronie internetowej w „Aktualnościach” będzie wynikała z bieżących potrzeb i dostępnych informacji - ważniejsze wydarzenia z działalności LODR w Końskowoli, dostępne programy z Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, Krajowego Planu Odbudowy, informacje nt. ASF, wapnowanie gleb i nawadnianie itp. Ponadto każdy dział ma swoją zakładkę, w której zamieszcza najbardziej aktualne informacje branżowe.

Miesięcznik „Lubelskie Aktualności Rolnicze” będzie wydawany 11 razy (miesiąc lipiec i sierpień jeden numer) w nakładzie ok. 48400 egzemplarzy. Artykuły zamieszczane w tym wydawnictwie w zdecydowanej większości pisane są przez pracowników LODR. Tematyka wynika z bieżącego zapotrzebowania - zwykle zawiera aktualności, problematykę roślinną, zwierzęcą, finanse i przedsiębiorczość, działania z PROW, działania z PS dla WPR na lata 2023-2027 i KPO, działania środowiskowe, ekologia, aktywność na wsi, w domu i ogrodzie, informacje rynkowe.

W 2024 r. pracownicy opracują 280 artykułów do miesięcznika oraz 41 informacji na stronę internetową.

Działalność LODR promowana jest poprzez organizację stoisk informacyjno-promocyjnych na różnego typu imprezach organizowanych przez LODR, jak również organizowanych przez władze samorządowe.

Przekazywanie informacji rolnikom będzie odbywało się również poprzez telefon, sms, e-mail oraz komunikatory społeczne.

Z.2.A. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze – udzielanie informacji będzie dotyczyło: innowacyjnych rozwiązań w produkcji rolniczej i sadowniczej (uprawy pod osłonami, nawadnianie upraw), w budynkach inwentarskich, doboru odmian roślin rolniczych do warunków glebowych i środowiskowych, systemów uprawy roli przeciwdziałających suszy, przetwórstwa artykułów rolnych.

Zamieszczane będą materiały informacyjne na stronie www, planujemy opracowanie artykułów do miesięcznika „Lubelskie Aktualności Rolnicze”.

Z.2.B. Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych – zaplanowano udzielanie informacji z zakresu nawożenia organicznego i mineralnego, wapnowania gleb, agrotechniki upraw rolnych i sadowniczych, stosowania środków ochrony roślin zgodnie z integrowaną ochroną, chowu i hodowli zwierząt w tym: przepisy weterynaryjne, problemy zdrowotne, ochrona zwierząt, dobór ras do sposobu utrzymania; BHP w gospodarstwie rolnym, gospodarki pasiecznej i problemów z nią związanych. Ważnym problemem w tym temacie są również zagadnienia dotyczące bioasekuracji w gospodarstwach posiadających zwierzęta, w tym zagrożenia chorobą ASF i grypą ptaków oraz na temat zależności między zdrowiem zwierząt i zdrowiem ludzi. Problemy te będą również pokazywane w opracowanych ulotkach (Lista zalecanych odmian ziemniaków w województwie lubelskim; Siewniki do uprawy pasowej;

Agrotechnika soi; Odmiany malin; Odmiany porzeczek czarnych i czerwonych; System rejestracji zwierząt IRZPlus bydło; System rejestracji zwierząt IRZPlus świnie; System rejestracji zwierząt IRZPlus konie), materiałach informacyjnych zamieszczanych na stronie internetowej, jak również w artykułach pisanych przez doradców do „Lubelskich Aktualności Rolniczych”. Planujemy również udział w audycji radiowej, telewizyjnej oraz artykuł w innym wydawnictwie.

Z.2.C. Rachunkowość w gospodarstwach rolnych – zaplanowano udzielanie informacji z zakresu zasad prowadzenia rachunkowości, zasad podatku VAT, systemu JPK (Jednolity Plik Kontrolny), zasad wystawiania faktur, składania deklaracji podatkowych, mechanizmu podzielonej płatności - MPP, ubezpieczeń społecznych i majątkowych. Upowszechnianie informacji będzie się również odbywało poprzez wydanie ulotki (Podatek VAT w rolnictwie) i broszury (Ubezpieczenia w rolnictwie), stronę internetową LODR oraz pisanie artykułów do „Lubelskich Aktualności Rolniczych”.

Z.2.D. Rolnictwo ekologiczne – zaplanowano udzielanie informacji z zakresu produkcji metodami ekologicznymi, przedstawiania gospodarstwa z konwencjonalnego na metody ekologiczne, możliwości promocji i sprzedaży produktów ekologicznych, certyfikacji, wymogów działania „Rolnictwo ekologiczne” w ramach PS dla WPR 2023-2027, zaplanowano również artykuły do „Lubelskich Aktualności Rolniczych”.

Z.2.E. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – zaplanowano udzielanie informacji na temat zakładania i prowadzenia działalności pozarolniczej, działalności gospodarczej, prowadzenia marketingu, rozwijania aktywności kobiet w środowisku wiejskim. Ukażą się również artykuły w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych” obejmujące również tematykę współpracy z lokalnymi organizacjami społecznymi, organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej. Zorganizowane zostaną również stoiska informacyjno-promocyjne.

Z.2.F. Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego – zaplanowano udzielanie informacji w zakresie racjonalnego żywienia, świadomych zakupów i profilaktyki prozdrowotnej (usystematyzowania pór posiłków, doboru diety, przepisów kulinarnych), antybiotykooporności u ludzi, marnotrawienia żywności, estetycznego zagospodarowania zagrody, zakładania ogrodów zielarskich, korzystnego wpływu ziół na zdrowie człowieka. Ukażą się również artykuły w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych”.

Z.2.G. Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych – zaplanowano udzielanie informacji z zakresu dostępności uruchamianych działań PS WPR zgodnie z harmonogramem umieszczonym na stronie MRiRW, zasad przyznawania płatności bezpośrednich, płatności do ekoschematów, płatności do zwierząt, działania zalesieniowego, dostępności do kredytów preferencyjnych, komercyjnych czy leasingu, możliwości uzyskania wsparcia przy sytuacjach kryzysowych czy nadzwyczajnych. Planuje się udzielanie informacji na temat dostępności programu „Czyste Powietrze” oraz „Programu regeneracji gleb poprzez wapnowanie”. Zaplanowano również artykuły na stronie www oraz do „Lubelskich Aktualności Rolniczych”, jak również stoisko informacyjno-promocyjne.

Z.2.H. Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku – zaplanowano udzielanie informacji z zakresu zasad tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych i możliwości skorzystania przez grupy ze środków pomocowych, tworzenia spółdzielczości, systemów jakości żywności, systemów bezpieczeństwa żywności, dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP. Ukażą się również artykuły na stronie www i w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych”.

Z.2.I. Zarządzanie gospodarstwem rolnym – zaplanowano udzielanie informacji dotyczących opłacalności produkcji, zarządzania gospodarstwem rolnym, cen płodów rolnych, środków do produkcji, cen targowiskowych. Ukażą się również artykuły w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych” i na stronie www.

Z.2.J. Promocja produktów lokalnych i regionalnych – zaplanowano udzielanie informacji o możliwości rejestracji produktów, wpisu na listę, działań marketingowych oraz zmierzających do odpowiedniego wyeksponowania produktów (opakowanie, etykieta), możliwości sprzedaży w ramach krótkich łańcuchów dostaw i rolniczego handlu detalicznego, jak również przetwórstwa w ramach MLO. Zaplanowano również artykuły w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych”.

Z.2.K. Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne – zaplanowano informacje nt. prawidłowej gospodarki nawozowej ograniczającej spływy substancji biogenych (azot, fosfor) do wód i cieków wodnych, zasad stosowania nawozów w pobliżu cieków naturalnych, zbiorników wodnych, kanałów i rowów, nawadniania, obowiązków wynikających z prawa wodnego. Doradcy będą również informować o korzyściach wynikających z analiz agrochemicznych, które można wykorzystać do odpowiedniego uregulowania gleby oraz innych składników.

Z.1.L. Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o którym mowa w art. 22 a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu – zaplanowano udzielanie informacji na temat prawidłowego zagospodarowania odchodów i ograniczenia emisji zanieczyszczeń do środowiska z gospodarstw zajmujących się produkcją zwierzęcą oraz dobrych praktyk rolniczych dotyczących ograniczenia emisji amoniaku do powietrza.

Z.2.M. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska - zaplanowano udzielanie informacji dotyczących prowadzenia produkcji zgodnie z integrowaną ochroną roślin, aspektów prawnych prowadzenia gospodarstwa w ramach integrowanej produkcji, możliwości uzyskania certyfikatu, zwrotu kosztów certyfikacji, efektywności stosowania środków ochrony roślin, zagrożeń związanych ze stosowaniem niedopuszczonych do obrotu oraz podrobionych środków ochrony roślin, ochrony zapylaczy, przeciwdziałanie znoszeniu cieczy roboczej na inne uprawy, stosowania prawidłowego płodozmianu wpływającego na żyzność gleby, stosowania odpowiednich zabiegów agrotechnicznych ograniczających odpływ wody z gleby, ochrony wód, stosowanie poplonów, uprawy roślin energetycznych do produkcji biomasy, dofinansowania do fotowoltaiki, paneli słonecznych, pomp ciepła, gospodarki wodno-ściekowej, postępowania z odpadami w gospodarstwach rolniczych, kształtowania krajobrazu i bioróżnorodności. Zaplanowano

również udzielanie informacji na temat przepisów obowiązujących przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią. Zaplanowano również wydanie broszury (Gospodarstwo rolne przyjazne środowisku) oraz artykuły w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych”.

Z.2.N. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego – zaplanowano udzielanie informacji z zakresu dziedzictwa kultury materialnej wsi i twórczości ludowej, rękodzieła i tradycji kulinarnych. Zaplanowano również artykuły do „Lubelskich Aktualności Rolniczych” oraz organizację stoisk informacyjno-promocyjnych głównie na imprezach dożynkowych.

Z.2.O. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – zaplanowano udzielanie informacji w zakresie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej, promocji, aspektów prawnych, tworzenia sieci współpracy, zakładania i prowadzenia zagród edukacyjnych, żywienia turystów i zapewniania im rozrywki, zakładania gospodarstw opiekuńczych. Zaplanowano również artykuły w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych”.

Z.2.P. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych – zaplanowano udzielanie informacji dotyczących prawidłowej gospodarki nawozowej, planów nawozowych, miejsc do przechowywania nawozów naturalnych, prawidłowej agrotechniki, dostosowania gospodarstw do wymogów Dyrektywy Azotanowej i Wodnej, prowadzenia dokumentacji, wymagań poszczególnych pakietów i wariantów działań rolnośrodowiskowo-klimatycznych, prowadzenia rejestru działań, prowadzenia ewidencji zabiegów ochrony roślin, prowadzenia rejestrów nawożenia azotem lub posiadania planów nawożenia azotem, przygotowanie pełnych planów nawożenia przy wykorzystaniu ogólnie dostępnego, bezpłatnego programu INTER-NAW, ochrony bioróżnorodności. Doradcy będą propagować rolę i znaczenie wykonywania badań gleby oraz składu nawozów naturalnych, poruszane będą także tematy odpływu innych substancji biogenych. Zaplanowano również artykuły w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych”.

Tab. 3. Działalność informacyjna wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Informacja		28 934
2.	Wydawnictwa	Liczba form	Nakład
2.1.	Broszura	2	1 000
2.2.	Ulotka	9	4 500
2.3.	Info na www.	41	
2.4.	Art. w miesięczniku odr	280	
3.	Stoisko informacyjno-promocyjne	18	

4.	Pozostała działalność informacyjna	Liczba form	
4.1.	Audycje radiowe (w tym wywiady radiowe)	1	
4.2.	Audycje tv (w tym wywiady tv)	1	
4.3.	Artykuły w innych wydawnictwach (w tym wywiady prasowe)	1	

Tab. 4. Działalność informacyjna wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	1 154			2	17			
Z.2.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	829			2	16			
Z.2.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	320				1			
Z.2.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	5							
Z.2.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	6 667		8	22	97			3
Z.2.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	1 502		5	13	70			2
Z.2.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	728			8	23			1
Z.2.B.3.	Normy i wymogi warunkowości	2 409		3		2			
Z.2.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	206			1				
Z.2.B.5.	BHP	764				1			
Z.2.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	1 058				1			
Z.2.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	2 007	1	1	1	20			
Z.2.C.1.	Rachunkowość rolna	1 399				7			
Z.2.C.2.	Rachunkowość podatkowa	313		1		6			
Z.2.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	295	1		1	7			
Z.2.D.	Rolnictwo ekologiczne	930				27			
Z.2.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	450				25			
Z.2.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	185				1			

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR	295				1			
Z.2.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	918				5		2	
Z.2.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	220							
Z.2.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	65							
Z.2.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	238				2			
Z.2.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	395				3		2	
Z.2.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	604				16			
Z.2.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	190				13			
Z.2.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	414				3			
Z.2.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	12 171			3	24		1	
Z.2.G.1.	Płatności bezpośrednie	7 121							
Z.2.G.2.	PROW i PS WPR*	3 930			3	18			
Z.2.G.3.	Programy Regionalne	44							
Z.2.G.4.	Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing	125				5			
Z.2.G.5.	Inne programy	951				1		1	
Z.2.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	131			1	2			
Z.2.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	66			1	2			
Z.2.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego	5							
Z.2.H.3.	Systemy jakości żywności	60							
Z.2.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	450			12	10			

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	90				1			
Z.2.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	195				8			
Z.2.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie	20				1			
Z.2.I.4.	Informacja rynkowa	145			12				
Z.2.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	490				4			
Z.2.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	175				1			
Z.2.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	163				3			
Z.2.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	152							
Z.2.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	147							
Z.2.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	147							
Z.2.L.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	90							
Z.2.L.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	90							
Z.2.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	1 365	1			25			
Z.2.M.1.	Zasady integrowanej produkcji	563				2			
Z.2.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	461				2			
Z.2.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	142				3			
Z.2.M.4.	Energetyka prosumencka	10							
Z.2.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	41				4			

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	10							
Z.2.M.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	50							
Z.2.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	88	1			14			
Z.2.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędnia gospodarstwa rolnego	155				17		15	
Z.2.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	20				1		14	
Z.2.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	30						1	
Z.2.N.3.	Tradycje kulinarne	105				16			
Z.2.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	298				7			
Z.2.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	105				3			
Z.2.O.2.	Zagrody edukacyjne	70				1			
Z.2.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	123				3			
Z.2.P.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz program działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	1 357				9			
Z.2.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	675							
Z.2.P.2.	Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	617				5			
Z.2.P.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	65				4			
Razem		28 934	2	9	41	280		18	3

*) z wyłączeniem zobowiązań środowiskowych, klimatycznych i RŚK

Zadanie 3.

Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

Prowadzenie w/w działalności w LODR w Końskowoli skupi się na udzielaniu informacji zainteresowanym osobom, które chcą podwyższyć swoje kwalifikacje zawodowe.

Informacje udzielane rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych będą dotyczyły: spełniania wymogów prawnych przez stosujących środki ochrony roślin, sprzęt używany do wykonywania zabiegów ochrony roślin oraz osoby zajmujące się dystrybucją ŚOR, informacji dotyczących podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników pod kątem zwiększenia punktacji dla ubiegających się o dotacje „Premia dla Młodych Rolników” i „Rozwój małych gospodarstw”, informacji o terminie, miejscu i sposobie uzupełnienia wykształcenia rolniczego.

Współpraca ze szkołami rolniczymi będzie polegała na: przekazywaniu informacji z różnych dziedzin potencjalnym beneficjentom programów rolniczych, uczniowie zapraszani będą do uczestnictwa w szkoleniach, konferencjach, pokazach, konkursach. Szkoły będą miały również możliwość zaprezentowania swoich stoisk podczas organizowanych przez LODR imprez, a LODR podczas Dni Otwartych w szkołach.

Tab. 5. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi według form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Informacja	2 954

Tab. 6. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi - wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Informacja	Porada indywidualna	Pozostałe formy podnoszenia kwalifikacji	Łączna liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
Z.3.2.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	2 892			2 892
Z.3.3.	Współpraca ze szkołami rolniczymi	62			62

Zadanie 4.

Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

W ramach zadania doradcy będą udzielać indywidualnych porad rolnikom oraz opracowywać dokumentację niezbędną do uzyskania dofinansowania. Program działalności doradczej przewiduje udzielenie w 2024 roku porad, które tematycznie związane będą z Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. W miarę uruchamiania nowych działań z PS WPR 2023-2027 rolnicy będą zainteresowani pozyskiwaniem środków finansowych, które pochodzą będą w części lub w całości z funduszy Unii Europejskiej albo z innych instytucji krajowych bądź zagranicznych. Ponadto rolnicy, którzy składali wnioski o dofinansowanie w poprzednich naborach i którym pomoc została już przyznana, oczekują porad związanych z postępowaniem na kolejnych etapach przygotowania, przeprowadzania i rozliczania operacji podejmowanych przez beneficjentów. Część porad będzie dotyczyła sposobu realizacji założeń ujętych w biznesplanach, a także dokonania koniecznych zmian, które wynikają ze zmieniających się warunków zewnętrznych, sytuacji na rynku rolnym i sytuacji w gospodarstwach rolnych. Działalność doradcza będzie głównie dotyczyła udzielania porad na temat zasad ubiegania się o płatności bezpośrednio, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyznawania płatności w ramach ekoschematów i spełnienia określonych warunków i wymagań. Porady będą dotyczyły również rodzajów płatności, rodzajów ekoschematów, łączenia ekoschematów na danej działce, wymogów jakie muszą być spełnione w gospodarstwie rolnym w ramach zasady warunkowości, zmian w odniesieniu do poprzedniego roku oraz korzystania z aplikacji eWniosekPlus. Doradztwo obejmować będzie także porady związane m. in. z zasadami ubiegania się o pomoc krajową dotyczącą dopłat do materiału siewnego, pomocy de minimis oraz innych ogłaszanych w 2024 roku naborów. Ponadto doradcy będą pomocni przy przygotowywaniu wniosków, udzielaniu porad na inne, oprócz oferowanej w ramach PS WPR 2023-2027, rodzaje pomocy sektorowej, dopłaty do materiału siewnego, zwrot akcyzy paliwowej oraz pozostałe, często trudne wcześniej do przewidzenia formy wsparcia np. z tytułu wystąpienia sytuacji klęskowych. Doradcy i specjaliści będą pomagać wypełniać wnioski i udzielać porad w ramach ogłaszanych naborów wniosków z Krajowego Planu Odbudowy między innymi: wymiana pokryć dachowych zawierających azbest, wsparcie przedinwestycyjne społeczności energetycznych w ramach OZE, Rolnictwo 4.0.

W ramach tematyki dotyczącej kredytów realizacja zadania polegać będzie na doradztwie w zakresie zasad udzielania kredytów preferencyjnych przez banki, informowania rolników o dostępnych liniach kredytowych oraz pomoc w przygotowaniu dokumentacji niezbędnej do otrzymania kredytu ze szczególnym uwzględnieniem planu inwestycji.

Tab. 7. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		15 671
2.	Dokumentacja niezbędna do uzyskania pomocy (nieodpłatna)		20

Tab. 8. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba uczestników	
1	2	3	4	5	6
Z.4.I.	Działalność doradcza				
Z.4.I.1.	Płatności bezpośrednie	9 401			9 401
Z.4.I.2.	Interwencje z zakresu Rozwoju Obszarów Wiejskich	5 277			5 277
Z.4.I.3.	Programy regionalne	40			40
Z.4.I.4.	Kredyty preferencyjne, kredyty komercyjne, leasing	126			126
Z.4.I.5.	Pozostała działalność doradcza	827			827
Z.4.II.	Dokumentacja niezbędna do uzyskania pomocy (nieodpłatna)		Liczba odbiorców		
Z.4.II.5.	Inna dokumentacja		20		

*) z wyłączeniem zobowiązań środowiskowych, klimatycznych i RŚK

Zadanie 5.

Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie

Celem realizacji tego zadania jest monitorowanie kształtowania się cen podstawowych produktów rolnych, środków produkcji w województwie lubelskim oraz upowszechnianie tych informacji wśród rolników. Ośrodki Doradztwa Rolniczego są zobowiązane do systematycznego i ciągłego przekazywania cen do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Odbiorcami tych informacji są także Centrum Doradztwa Rolniczego, organizacje rolnicze, samorządowe, media lokalne i krajowe oraz firmy ubezpieczeniowe.

Notowania targowiskowe zbierane są co tydzień w większości powiatów województwa, następnie pozyskane dane wprowadzane są do internetowej bazy „Notowania”. Notowania dla MRiRW zbierane są tylko z wybranych targowisk i przesyłane poprzez Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej.

Baza cen skupu produktów rolniczych z terenu całego naszego województwa wykorzystywana jest do celów informacyjnych, planowania i kalkulacji.

Monitoring cen nawozów mineralnych i środków produkcji: środków ochrony roślin, pasz dla bydła i świń, dla koni, królików, pasze objętościowe (siano, słoma, sianokiszonka, kiszonka z kukurydzy) – co miesiąc publikowane są ceny innych środków produkcji; ceny materiału siewnego kwalifikowanego, ceny, materiału szkółkarskiego ze szkółek leśnych, materiały budowlane, maszyny rolnicze - raz w roku; Ceny nawozów mineralnych - 6 razy w roku oraz wybranych środków ochrony roślin – 4 razy w roku są aktualizowane i przesyłane do CDR, MRiRW.

Informacje publikowane w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych” - co miesiąc inny asortyment i na stronie www.

Monitoring cen płodów rolnych: ceny skupu owoców i warzyw – od czerwca do października, ceny skupu żywca wieprzowego w wybranych punktach skupu - przez cały rok, ceny skupu zbóż – w wybranych punktach skupu - przez cały rok - przekazywane co tydzień do mediów (TVP 1, Panorama Lubelska, Radio Lublin, Radio Katolickie, gazety „Wspólnota” lokalne - 5, Agro News), Lubelski Urząd Wojewódzki, Wojewódzka Inspekcja Jakości Handlu Artykułami Rolno-Spożywczymi w Lublinie (WIJHARS), BLOWET - Puławy, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa O/Lublin, MRiRW.

Monitoring przebiegu prac w rolnictwie dotyczy szeregu czynności związanych z określeniem: stopnia zawansowania zbiorów ziemiopłodów, szacowania plonów i jakości poszczególnych roślin rolniczych, cen skupowych poszczególnych roślin rolniczych. Dotyczy: zbóż, rzepaku, roślin bobowatych oraz ziemniaków. Monitoring prowadzony jest w okresie zbioru poszczególnych gatunków w odstępach tygodniowych. Doradcy prowadzą monitoring na terenie poszczególnych powiatów (PZDR) lub województwa (DTPRD). Zebrane dane przesyłane są jednostkom użyteczności publicznej działającym w branży rolniczej np. KOWR, GUS.

Inne monitoringi:

Monitoring cen usług rolniczych: międzysąsiedzkich, w wybranych punktach świadczących takie usługi, usług sezonowych (prace wiosenne i jesienne) - 2 razy do roku publikowane w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych”.

Monitoring przezimowania roślin dotyczy czynności związanych z: pobieraniem prób roślin (np. monolity glebowe), określeniem stanu poszczególnych roślin z uwzględnieniem roślin martwych, wątpliwych i żywych, zrobieniu obliczeń i zestawienia przezimowania poszczególnych gatunków ozimin. Dotyczy: zbóż ozimych, rzepaku ozimego. Monitoring prowadzony jest na przełomie lutego i marca. Doradcy prowadzą monitoring na terenie poszczególnych powiatów (PZDR) lub województwa (DTPRD). Zebrane dane przesyłane są jednostkom użyteczności publicznej działającym w branży rolniczej np. KOWR, GUS.

Analiza:

- cen nawozów mineralnych – porównawcza - opracowana w formie wykresów: mocznik, sól potasowa 60%, polifoska 8 – publikowana jest na stronie internetowej na koniec danego monitorowanego cenowo roku oraz wykres roczny wywieszany na tablicach informacyjnych.
- cen płodów rolnych: zbóż - wywieszane na tablicach informacyjnych, ziemniaków, owoców - publikowane na stronie internetowej i wywieszane na tablicy informacyjnej.

Pozostałe: kalkulacje kosztów produkcji stanowiące narzędzie rachunku ekonomicznego mające na celu przewidywanie efektów różnych rozwiązań organizacyjnych i ekonomicznych. Kalkulacje rolnicze są uśrednionymi wyliczeniami, mającymi charakter pogładowy, które mogą służyć jedynie jako materiał pomocniczy do sporządzania określonych wyliczeń, będących elementem analizy bieżącej produkcji, jak też planowania działalności rolniczej. Przyjęte parametry mogą się zmieniać w zależności od gospodarstwa dla którego sporządza się kalkulację rolniczą, a precyzyjnych obliczeń w odniesieniu do konkretnych warunków można dokonać na bazie danych zgodnych z tym, co dzieje się w analizowanym gospodarstwie. Dzięki kalkulacjom możliwe jest zorientowanie się w aktualnym układzie: cen, kosztów i dochodów bezpośrednich oraz bieżące śledzenie zachodzących zmian w zakresie opłacalności produkcji dla poszczególnych kierunków działalności produkcyjnej w gospodarstwie rolnym. Informacje o kosztach i opłacalności produkcji wykorzystywane są przez rolników do podejmowania decyzji bieżących i planowania produkcji rolniczej. Kalkulacje poszczególnych działalności mogą również służyć rolnikom jako podpowiedź przy przeprowadzaniu własnych rachunków ekonomicznych.

Tab. 9. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form

Lp.	Forma	Liczba form
1	2	3
1.	Monitoring	807
2.	Analiza	11
3.	Pozostałe formy	25

Tab. 10. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form i tematów

Symbol	Formy i zakres tematyczny	Liczba form
1	2	3
Z.5.I.	Monitoring	807
Z.5.I.1.	Monitoring cen nawozów mineralnych	63
Z.5.I.2.	Monitoring cen środków produkcji	102
Z.5.I.3.	Monitoring cen płodów rolnych	623
Z.5.I.4.	Monitoring przebiegu prac w rolnictwie	6
Z.5.I.5.	Inne monitoringi	13

Z.5.II.	Analiza	11
Z.5.II.1.	Analiza cen nawozów mineralnych	1
Z.5.II.3.	Analiza cen płodów rolnych	10
Z.5.IV.	Pozostałe	25

Zadanie 6.

Możliwość prowadzenia doświadczeń odmianowych w ramach porejestrowego doświadczeń odmianowych

LODR w Końskowoli w ramach systemu Porejestrowego Doświadczeń Odmianowych w sezonie 2023/2024 na Polu Doświadczeń - Wdrożeniowym LODR w Pożogu II planuje prowadzenie doświadczeń z pszenicą ozimą, pszenżytem ozimym, bobikiem oraz dwa doświadczenia z ziemniakami (po jednym doświadczeniu z ziemniakami jadalnymi i skrobiowymi).

Doświadczenie ze zbożami ozimymi założono jesienią 2023 r. W obecnym sezonie doświadczenie z pszenicą ozimą składa się z 20 odmian, a pszenżyto ozime założone jest na 17 odmianach. Każda odmiana wysiana jest w dwóch powtórzeniach na 2 poziomach agrotechniki, w technologii intensywnej (A2) oraz niskonakładowej (A1). Na poziomie „A1” stosowanie chemicznych środków ochrony roślin jest ograniczone tylko do zwalczania szkodników i chwastów. Nie stosuje się tu również ochrony fungicydowej oraz dokarmiania dolistnego, a nawożenie azotem jest niższe o 40 kg w porównaniu z technologią intensywną.

W przypadku doświadczeń z bobikiem oraz ziemniakami, które zostaną założone na wiosnę 2024 r. liczba odmian i ich lista zostanie ustalona dopiero podczas posiedzenia Wojewódzkiego Zespołu ds. Porejestrowego Doświadczeń Odmianowych.

Powyższe doświadczenia prowadzone są na podstawie umowy zawartej w dniu 17 kwietnia 2014 roku pomiędzy LODR w Końskowoli a Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej.

Tab. 11. Prowadzenie doświadczeń odmianowych w ramach porejestrowego doświadczeń odmianowych – ogółem

Forma	Ogólna liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń
1	2	3
Doświadczenie w ramach PDO	5	13

Tab. 12. Prowadzenie doświadczeń odmianowych w ramach porejestrowego doświadczeń odmianowych – wg rodzajów

Symbol	Wyszczególnienie	Liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń
1	2	3	4
Z.6.1.	Doświadczenia wg metod określonych regulaminem COBORU	5	13
Z.6.1.4.	Pszenica ozima	1	2
Z.6.1.6.	Pszenżyto ozime	1	2
Z.6.1.9.	Ziemniaki	2	6
Z.6.1.14.	Pozostałe uprawy - bobik	1	3

Zadanie 7.

Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska

Powyższe zadanie będzie realizowane w ramach udzielanych porad, zakładanych demonstracji polowych, pokazów z wykorzystaniem obiektów doświadczalno-wdrożeniowych będących w dyspozycji LODR i w gospodarstwach współpracujących.

W zakresie produkcji roślinnej tematyka będzie dotyczyła wprowadzania do gospodarstw najnowszych metod agrotechnicznych, szczególne znaczenie będą miały działania dostosowujące technologie produkcji do wymogów ochrony środowiska i zachodzących zmian klimatycznych i organizacyjno-ekonomicznych. W produkcji zwierzęcej ważnym elementem upowszechniania wiedzy będą zagadnienia z zakresu zdrowia zwierząt, zasad bioasekuracji i identyfikacji zwierząt oraz budownictwa inwentarskiego.

Wiodącymi tematami realizowanymi w ramach zadania dotyczącego upowszechniania metod produkcji przyjaznych dla środowiska będą:

- promowanie postępu hodowlanego oraz dobór roślin uprawnych do warunków klimatycznych panujących w województwie lubelskim, poprzez kolekcje odmianowe i prowadzenie badań w ramach PDO, upowszechnienie uprawy i wprowadzenie nowych gatunków i odmian m.in. słonecznika, lnu i owsa ozimego,
- upowszechnienie wiedzy na temat uprawy roślin przemysłowych w tym chmielu, tytoniu, lnu i konopi jako alternatywnych kierunków produkcji w gospodarstwach rolnych,
- wdrażanie nowych technologii w nawożeniu roślin z wykorzystaniem innowacyjnych nawozów wieloskładnikowych i mikrobiologicznych w uprawach rzepaku i zbóż,
- działania doradcze związane z ochroną wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, racjonalnym gospodarowaniem zasobami wody, ochroną i utrzymaniem żyzności gleb, ograniczeniem emisji amoniaku do powietrza,
- nowe technologie w zakresie ochrony roślin: wykorzystanie preparatów biologicznych, bezpiecznych dla środowiska, wdrażanie zasad integrowanej ochrony roślin i gospodarki nawozowej w oparciu o pole doświadczalne,
- wykorzystanie programów wspomagania decyzji i zarządzania gospodarstwem,
- wdrożenie zasad integrowanej produkcji roślin w wybranych uprawach sadowniczych,
- promowanie rolnictwa węglowego i uprawy roślin miododajnych na bazie własnych obiektów demonstracyjnych,
- upowszechnianie wiedzy z zakresu praktyk rolniczych mających na celu zwiększenie retencji w gospodarstwie rolnym i systemów nawodnieniowych ograniczających zużycie wody i nawozów,
- nowe technologie w zakresie nawożenia i monitoringu upraw wykorzystujące drony, kamery multispektralne, pułapki oraz stacje meteo do potrzeb monitorowania szkodników, chorób, zróżnicowania przestrzennego upraw i warunków meteorologicznych,
- upowszechnienie praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt poprzez zwiększenie powierzchni bytowej, dostępu do okólników, wybiegów i pastwisk oraz nowych zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- upowszechnienie wśród rolników wiedzy z zakresu bioasekuracji ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń oraz grypy ptaków,
- dostosowanie budynków inwentarskich do nowych wymogów utrzymania zwierząt i przechowywania nawozów naturalnych.

W ramach realizacji tego zadania doradcy prześlą również wiedzę na temat prowadzenia proekologicznego stylu życia, roli edukacji i promocji, a także w jaki sposób upowszechnić zdrowy i przyjazny dla środowiska styl życia. Doradcy będą udzielać porad na temat przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO), zachowania bezpieczeństwa przy produkcji żywności w warunkach domowych (GHP, GMP), w małym przetwórstwie oraz małej gastronomii (HACCP). Coraz więcej rolników zajmuje się przetwórstwem żywności i dlatego są zainteresowani możliwością wytwarzania i dystrybucji swoich produktów na szerszą skalę, co umożliwia im prowadzenie działalności w ramach MLO. W związku z powyższym rolnicy chcący rozpocząć tego typu działalność w 2024 roku będą zwracać się do doradców z prośbą o udzielenie porad w tym zakresie.

Zadanie w zakresie rolnictwa ekologicznego realizowane będzie poprzez prowadzenie doradztwa technologicznego w postaci udzielanych porad z zakresu uprawy gatunków rolniczych i ogrodniczych. Tematyka udzielanych porad będzie obejmowała możliwości stosowania dopuszczonych w rolnictwie ekologicznym środków ochrony roślin i nawozów, technologii uprawy wybranych gatunków, alternatywnych rozwiązań w zakresie przygotowania stanowiska, konstruowania płodozmianu, sposobów uprawy roli czy możliwości podnoszenia żyzności gleby. Poruszana będzie tematyka wprowadzania do uprawy gatunków i odmian zalecanych do uprawy w systemie rolnictwa ekologicznego. Prowadzona będzie działalność doradcza na temat list dostępnych do stosowania w rolnictwie ekologicznym środków produkcji (IUNG, IOR, MRiRW) oraz dostępnego w jakości ekologicznej materiału siewnego i nasadzeniowego (PIORIN).

Po wprowadzeniu ekoschematu biologiczna ochrona upraw, dużym zainteresowaniem cieszą się biologiczne środki ochrony roślin, których stosowanie jest dodatkowo dotowane w ramach Ekoschematów. Będzie się to wiązało z prowadzeniem doradztwa w ramach stosowania biologicznej metody ochrony roślin, wykorzystywania metodyk IP, analizy danych z monitoringu czy zakładania pułapek w uprawach.

W związku z realizacją nowej perspektywy Wspólnej Polityki Rolnej planowana jest edukacja rolników dotycząca działań sprzyjających ochronie środowiska i różnorodności biologicznej. Płatności w ramach Ekoschematów będą miały na celu zachęcenie rolników do wprowadzenia w swoim gospodarstwie praktyk agrotechnicznych przyjaznych dla środowiska i klimatu. Możliwości finansowania takich praktyk spowodują potrzebę zdobywania nowej wiedzy wśród rolników. Przed doradcami pojawi się zadanie związane z doбором ekoschematów dla rolników przy uwzględnieniu specyfiki każdego gospodarstwa.

Działania doradców Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego będą prowadzić do uświadamiania istniejących zagrożeń i wpływania na ich ograniczenie poprzez np. opracowanie dla gospodarstw maksymalnych dawek nawożenia azotem i rejestrów oraz wprowadzania do uprawy międzyplonów mających pozytywny wpływ na budowę masy organicznej w glebie ograniczającej negatywne skutki suszy.

Działalność każdego gospodarstwa rolnego jest uzależniona od energii, zwłaszcza energii elektrycznej. Ponieważ ceny paliw czy energii mają tendencję wzrostową, rolnicy muszą szukać nowych rozwiązań, jakimi z pewnością są odnawialne źródła energii. W Polsce użytki rolne zajmują około 60% powierzchni kraju i dysponują ogromnym potencjałem alternatywnych źródeł energii. Ważny jest więc aspekt pokazania możliwości wykorzystania zielonej energii.

Najważniejszą zaletą wykorzystania biogazu jest zmniejszenie ilości dwutlenku węgla i metanu uwalnianego do atmosfery. Nie można również zapominać, że biogazownie rolnicze zapewniają właściwe wykorzystanie odpadów rolnych i innych. Gospodarstwa rolne mają ogromny potencjał do produkcji i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. Nie wszyscy jednak posiadają wiedzę o ich możliwościach, dlatego też ważne jest uświadamianie ludzi mieszkających na terenach wiejskich.

Obecnie istnieje również pilna potrzeba prowadzenia w naszym kraju racjonalnej gospodarki odpadami oraz wodno-ściekowej w warunkach zrównoważonego rozwoju. W związku z tym zasadne wydaje się uwzględnienie problematyki gospodarki odpadowej i wodno-ściekowej w programach

kształcenia rolników, ukierunkowanych w szczególny sposób na aspekty ekonomiczne ochrony środowiska.

Niestabilność rynku paliw kopalnych spowodowała duże zainteresowanie instalacją odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach rolnych. Przewiduje się, że istniejące możliwości dofinansowania OZE z programów krajowych będą się cieszyć coraz większym zainteresowaniem wśród rolników. Będzie to generowało również większą potrzebę udzielania porad w tym zakresie.

Realizacja tego zadania obejmuje również działania edukacyjno-doradcze na temat korzyści wynikających ze współpracy rolników oraz upowszechnianie i popularyzacji form wspólnego działania wśród rolników. Będą one miały na celu podnoszenie świadomości w zakresie tworzenia wspólnych struktur rolników, dzięki czemu możliwy będzie wspólny zakup środków do produkcji, dysponowanie większą i jednolitą partią towaru o wysokiej jakości, lepszy kontakt z dostawcami, zapewnienie ciągłości dostaw określonej wielkości partii towaru, wspólne przygotowanie odpowiednich partii produktów, wzmocnienie dominacji na rynku i jego lepszy monitoring, wspólne inwestycje, wprowadzanie nowych technologii, działania marketingowe (wspólna promocja produktów), wymiana doświadczeń i informacji rynkowej, rozłożenie ryzyka na wszystkich członków grupy i wspólne rozwiązywanie problemów. Zakłada się, że wspólne struktury gospodarcze (w postaci grup producentów rolnych i ich związków, spółdzielni, spółdzielni rolników, uznanych organizacji producentów i ich zrzeszeń, organizacji międzybranżowych) pozwolą na optymalizację kosztów, przyspieszą zmiany technologiczne, ułatwią dostęp do nowych kanałów rynkowych i wzmocnią pozycję rolników wobec kolejnych uczestników łańcucha wartości. Dzięki temu zwiększą się dochody gospodarstw rolnych, poprawi się ich trwałość ekonomiczną, co z kolei przyczyni się do zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego w Polsce.

Tab. 13. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		14 709
2.	Doradztwo grupowe	6	30
3.	Pokaz	5	
4.	Demonstracja	27	
5.	Konkurs	2	
6.	Targi/wystawy	5	

Tab. 14. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	1 974	1	5	1 979
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	9 077	1	5	9 082
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne	1 311	1	5	1 316
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	188	2	10	198
Z.7.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	2 159	1	5	2 164

Tab. 15. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	Demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	4				1	
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	4				1	
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	1	17	1		4	
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	1	11			3	
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej		5			1	
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych		1	1			

Symbol	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	Demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne		3	1			
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi		3				
Z.7.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR			1			
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku		2				
Z.7.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji		1				
Z.7.H.3.	Systemy jakości żywności		1				
Z.7.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska		5				
Z.7.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin		1				
Z.7.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym		1				
Z.7.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa		3				

Doradcy LODR zaplanowali również prowadzenie doradztwa grupowego nt.:

- (Z.7.A.1.) Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie roślin bobowatych;
- (Z.7.B.3.) Zasady identyfikacji i rejestracji zwierząt w świetle nowej ustawy o IRZ;
- (Z.7.D.1.) Jak prowadzić gospodarstwo w systemie ekologicznym;
- (Z.7.H.1.) Bariery i ograniczenia procesu integrowania się rolników w grupy producenckie – szanse rozwoju i korzyści finansowe dla grup producentów rolnych;
- (Z.7.M.1.) Zasady i wymogi formalne prowadzenia integrowanej produkcji roślin ogrodniczych.

Zaplanowano konkursy z tematyki: *Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych (Agroliga) (Z.7.B.4.) i rolnictwa ekologicznego (Z.7.D.3).*

Zaplanowano pokazy z tematyki: *Prezentacje doświadczeń na obiektach LODR (Z.7.A.1.) oraz Pokaz pracy maszyn do siewu i sadzenia roślin rolniczych (Z.7.B.1.).*

W 2024 r. zaplanowano organizację Dnia Otwartych Drzwi w Końskowoli (Z.7.A.1.), Wystawy Zwierząt Hodowlanych, Maszyn i Urządzeń Rolniczych w Sitnie (Z.7.B.2.) oraz tradycyjnie 3 kiermaszy roślin ozdobnych i materiału szkółkarskiego. (Z.7.B.1.).

Tematyka demonstracji:

Z.7.B.1.: 1/R – Wdrażanie ekonomicznie uzasadnionych i bezpiecznych dla środowiska technologii produkcji roślinnej (w ramach tego tematu można prowadzić kolekcje odmian lub demonstracje polowe); *obejmuje podstawowe gatunki roślin uprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem wprowadzenia w gospodarstwie nowych, zalecanych odmian oraz doboru w uprawie takich środków produkcji (nawożenie, ochrona), które umożliwią uzyskanie dobrych plonów zarówno pod względem jakości, jak i opłacalności uprawy na wybrane rynki zbytu. Prowadzenie tego tematu służy bieżącemu uzupełnianiu wiedzy i umiejętności zarówno doradców, jak i rolników, stanowi bazę dla potrzeb szkoleniowych w terenie i gromadzenia informacji przydatnych podczas szkoleń specjalistycznych dla rolników, rezultat: opracowanie ekonomiczne, świadczące czy zastosowane innowacje dały opłacalność produkcji w konkretnych warunkach miejscowych.*

2/R – Poprawa opłacalności produkcji poprzez ograniczenie zakwaszenia gleb i racjonalne nawożenie oraz właściwy płodozmian, w tym rekultywacja i zagospodarowanie terenów zdegradowanych; *temat jest realizowany w gospodarstwie w ciągu kilku sezonów, w trakcie realizacji zostaje ułożony właściwy płodozmian, planowana jest optymalizacja odczynu w celu poprawy wykorzystania składników nawozowych, opracowuje się program rekultywacji i zagospodarowania rolniczego terenów zdegradowanych wskutek klęsk (powódzie), lub braku pomysłu na ponowne zagospodarowanie nieużytków, rezultat: opracowanie wieloletniego planu wapnowania, nawożenia i sposobu zagospodarowania gruntów zawierającego ocenę ekonomiczną zastosowanych innowacji w stosunku do tradycyjnych efektów gospodarowania.*

3/R – Właściwa regulacja oraz prawidłowy dobór parametrów pracy maszyn i urządzeń rolniczych gwarantujący dobre wykonanie zabiegu agrotechnicznego; *cel: dostosowanie poziomu mechanizacji do potrzeb gospodarstwa, zmniejszenie zużycia energii w gospodarstwie.*

1/O Nowoczesne technologie w uprawach drzew ziarnkowych; *celem wdrożenia jest wprowadzenie w uprawach jabłoni i grusz nowoczesnych technologii w zakresie rekonstrukcji nasadzeń, ochrony przed chorobami i szkodnikami, ochrony przed gradem, nawadniania i fertygacji, cięcia i formowania, zbioru owoców, sortowania i konfekcjonowania oraz przechowywania.*

2/O Nowoczesne technologie w uprawach drzew pestkowych; *celem wdrożenia jest wprowadzenie w uprawach czereśni, wiśni, śliw, moreli, brzoskwiń i nektaryn nowoczesnych technologii w zakresie rekonstrukcji nasadzeń, ochrony przed chorobami i szkodnikami, ochrony przed ptakami, nawadniania i fertygacji, cięcia i formowania, zbioru owoców, sortowania i konfekcjonowania oraz krótkotrwałego przechowywania.*

3/O Nowoczesne technologie w uprawach krzewów jagodowych i truskawek; *celem wdrożenia jest wprowadzenie w uprawach agrestu, porzeczek czarnych, porzeczek czerwonych, aronii, malin letnich, malin jesiennych, borówki amerykańskiej i truskawek nowoczesnych technologii w zakresie rekonstrukcji nasadzeń, ochrony przed chorobami i szkodnikami, ochrony przed ptakami, nawadniania i fertygacji, cięcia i formowania, zbioru owoców, sortowania i konfekcjonowania oraz krótkotrwałego przechowywania.*

4/O Nowoczesne technologie w uprawach warzyw gruntowych; *celem wdrożenia jest wprowadzenie w uprawach kapusty głowiastej białej, kapusty głowiastej czerwonej, kalafiora, brokuła, kapusty pekińskiej, marchwi, pietruszki, selera, buraka ćwikłowego, cebuli, ogórka gruntowego, pomidora, papryki, fasoli szparagowej, fasoli na suche nasiona i dyni nowoczesnych technologii w zakresie zakładania plantacji, ochrony przed chorobami i szkodnikami, ochrony przed ptakami, nawadniania i fertygacji, zbioru warzyw, sortowania i konfekcjonowania oraz przechowywania.*

5/O Produkcja owoców wysokiej jakości z uwzględnieniem sprzedaży konsumentom końcowym;

6/O Produkcja warzyw wysokiej jakości z uwzględnieniem sprzedaży konsumentom końcowym;

Celem dwóch w/w wdrożeń jest produkcja i sprzedaż w cenach detalicznych wysokiej jakości owoców i warzyw przez producenta konsumentom. Działania mogą dotyczyć między innymi: wprowadzania do obrotu detalicznego nowych atrakcyjnych gatunków i odmian owoców i warzyw, poprawy jakości i konfekcjonowania, transportu i przechowywania wszystkich gatunków przeznaczonych do sprzedaży bezpośrednio z gospodarstwa.

7/O Nowoczesne technologie w uprawach roślin ozdobnych;

Celem wdrożenia jest wprowadzenie nowoczesnych technologii produkcji w uprawach roślin ozdobnych – drzew, krzewów, bylin, traw ozdobnych, kwiatów.

Działania mogą dotyczyć między innymi: wprowadzania nowych odmian i modeli produkcji, ochrony przed chorobami i szkodnikami, monitoringu agrofagów, precyzyjnego nawożenia, przechowywania i dystrybucji.

Efekt wymierny zadania: osiągnięcie wysokiej wydajności w produkcji roślin ozdobnych zapewniającej opłacalność produkcji.

Z.7.B.2.: 1/Z Poprawa bazy paszowej w produkcji mleka; *cel: zapewnienie odpowiedniej ilości pasz objętościowych dobrej jakości, rezultat: zwiększenie produkcji mleka w gospodarstwie.*

2/Z Obniżenie kosztów remontu stada poprzez prawidłowy odchów jałówek; *cel: zapewnienie odpowiedniego odchovu zwierząt przeznaczonych na remont stada, rezultat: odchów jałówek na remont stada w sposób prawidłowy i tani.*

3/Z Produkcja żywca wołowego wysokiej jakości; *cel: wykorzystanie posiadanych powierzchni arealu i budynków do produkcji żywca wołowego, rezultat: produkcja żywca wołowego o podwyższonych parametrach mięsa.*

4/Z Prawidłowy odchów prosiąt; *cel: uzyskanie w roku maksymalnej ilości sztuk zdrowych, (o potencjalnie wysokiej mięsności) dobrze odchowanych prosiąt, rezultat: zwiększenie ilości odchowanych prosiąt od lochy w roku.*

5/Z Poprawa efektów ekonomicznych w produkcji tuczników; *cel: zwrócenie większej uwagi producentów na konieczność poprawy jakości oferowanego surowca i uzyskanie lepszych efektów ekonomicznych, rezultat: skrócenie okresu tuczu, zwiększenie przyrostów dobowych.*

Z.7.B.4.: 6/Z Budowa i modernizacja budynków inwentarskich zgodnie z obowiązującymi przepisami; *cel: upowszechnianie wiedzy i pomoc w spełnieniu wymagań dotyczących obszaru C zasad wzajemnej zgodności w nowo budowanych i modernizowanych budynkach inwentarskich, rezultat: spełnienie przez gospodarstwo norm określonych w ustawie o ochronie zwierząt, zapewnienie zwierzętom w gospodarstwach optymalnych warunków bytowych w celu wykorzystania potencjału genetycznego zwierząt, uzyskanie dodatniego wyniku ekonomicznego.*

Z.7.D.1.: EOŚ/1 Poprawa efektów ekonomicznych gospodarstw rolnych poprzez zmianę systemu produkcji z konwencjonalnej na metody ekologiczne;

EOŚ/2 Technologia uprawy wybranego gatunku roślin rolniczych w gospodarstwie ekologicznym;

EOŚ/3 Technologia uprawy wybranego gatunku roślin ogrodniczych w gospodarstwie ekologicznym; *realizacja 2 powyższych zadań będzie polegała na: doborze gatunku i odmiany rośliny rolniczej, ustaleniu optymalnego nawożenia, uwzględniającego aktualne analizy gleby, doborze środków ochrony do występujących chorób i szkodników, wprowadzeniu prawidłowych metod agrotechnicznych, opracowaniu pięcioletniego płodozmianu z uwzględnieniem czynnika reprodukcji i degradacji glebowej substancji organicznej, prowadzeniu obserwacji plantacji z uwzględnieniem czynnika atmosferycznego.*

Z.7.H.1.: E/5 Wspieranie organizowania się rolników w grupy/organizacje producentów oraz pomoc w przygotowaniu dokumentacji związanej z rejestracją i funkcjonowaniem grup producenckich.

Z.7.H.3.: ROW/7 Systemy jakości żywności; *realizacja zadania będzie polegała na wdrażaniu w gospodarstwach rolnych, zajmujących się sprzedażą konsumentom końcowym, przetwórstwem oraz prowadzących dodatkową działalność gospodarczą w sferze produkcji i obrotu żywnością systemów jakości żywności takich jak:*

Krajowe: Integrowana Produkcja (IP); System „Jakość Tradycja” (JT) – system ochrony i promocji dla produktów tradycyjnych, QMP (Quality Meat Program) – system jakości dla mięsa wołowego, PQS (Pork Quality System) – system jakości dla mięsa wieprzowego, QAFP (Quality Assurance for Food Products) System Gwarantowanej Jakości Żywności QAFP.

Unijne: Chroniona Nazwa Pochodzenia (ChNP), Chronione Oznaczenie Geograficzne (ChOG), Gwarantowana Tradycyjna Specjalność (GTS), produkty rolnictwa ekologicznego.

Z.7.M.2.: 4/R – Wdrażanie zasad integrowanej ochrony roślin rolniczych; *celem jest zwrócenie uwagi na nowe zasady ochrony roślin, które wymagają włączenia do ochrony roślin w większym stopniu metod innych, niż chemiczne, rezultat: rejestr zabiegów w gospodarstwie, w którym zostaną uwzględnione inne metody niechemiczne (właściwa agrotechnika, terminowość i poprawa jakości zabiegów, sposoby sygnalizacji dotyczące zagrożeń, zmianowanie oraz inne).*

Z.7.M.5.: EOŚ/4 Produkcja odnawialnych źródeł energii na poziomie gospodarstwa (rośliny energetyczne, kolektory słoneczne, bioelektrownie itp.); *celem jest doradzanie w zakresie założenia i eksploatacji plantacji na cele energetyczne, instalacji kolektorów słonecznych, budowy biogazowni, rezultat:*

- plantacje na cele energetyczne (założenie plantacji, wybór planowanej częstotliwości zbioru i obsady, ustalenie optymalnego nawożenia, uwzględniającego aktualne analizy gleby, dobór środków ochrony do występujących chorób i szkodników, wprowadzenie prawidłowych metod agrotechnicznych);

- biogazownie (wybór typu biogazowni, pomoc w przygotowaniu dokumentacji niezbędnej do pozyskania środków pomocowych, określenie zapotrzebowania na surowce własne i zewnętrzne);

- kolektory słoneczne (wybór typu kolektora, pomoc w przygotowaniu dokumentacji niezbędnej do pozyskania środków pomocowych, określenie parametrów technicznych).

Z.7.M.8.: EOŚ/5 Upowszechnianie w gospodarstwie elementów agrotechniki wpływających na podniesienie żyzności gleby poprzez zwiększenie udziału motylkowatych w strukturze zasiewów; *celem jest wprowadzenie do struktury zasiewów roślin strukturotwórczych, rezultat:*

- *korzystny wpływ na żyzność gleby i na gospodarkę próchniczną, strukturę i tzw. ożywienie gleby,*
- *utrzymanie pozytywnego, dodatniego bilansu azotu w glebie,*
- *ochrona gleby przed ujemnym wpływem czynników klimatycznych, przed erozją,*
- *uprawa roślin motylkowatych na nasiona.*

EOŚ/6 Racjonalizacja nawożenia w oparciu o analizę zasobności gleby oraz właściwy płodozmian; *celem jest prowadzenie prawidłowej gospodarki nawozowej w oparciu o opracowany plan nawozowy, rezultat:*

- *dobór nawozów, określenie dawek i terminów stosowania – wykorzystanie programów nawozowych,*
- *zaplanowanie w zaleceniach przedplonu i poplonów oraz resztek poźniwnych,*
- *przekazanie pisemnej informacji dla rolnika zawierającej: interpretację wyników analizy chemicznej gleby, możliwości stosowania międzyplonów i wsiewek poplonowych.*

Opracowanie planu siewu roślin poplonowych na następne 2 lata z uwzględnieniem zaplanowanego płodozmianu.

EOŚ/7 Wdrażanie zasad chroniących środowisko; *celem jest wdrożenie w gospodarstwie podstawowych standardów działań poprawiających środowisko, rezultat:*

- *dokumentowanie działań agrotechnicznych zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi,*
- *dokumentowanie produkcji i obrotu surowców ekologicznych zgodnie z wymaganiami JC,*
- *dostosowanie do norm unijnych w zakresie ochrony środowiska (np. pomoc gospodarstwom pow. 10 ha GO w przystosowaniu do wymogów zazielenienia).*

Zadanie 8.

Podjęcie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego

Zadanie będzie realizowane przez udzielenie porad w ramach unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego, promocji produktów lokalnych i regionalnych, działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego.

W 2024 r. przewiduje się duże zainteresowanie tematyką z zakresu profilaktyki prozdrowotnej, świadomości konsumenckiej i ekologicznej, estetyzacji wiejskiej zagrody, dziedzictwa kultury materialnej wsi, tradycji kulinarnych regionów i tradycyjnych zawodów i rękodzieła. Ponadto mieszkańcy obszarów wiejskich i rolnicy coraz częściej są zainteresowani zakupem i sprzedażą produktów tradycyjnych oraz wytwarzanych w gospodarstwach rolnych (krótkie łańcuchy dostaw – od pola do stołu). W związku z tym doradcy będą udzielać porad w tym zakresie. Rolnicy przekonują się do legalnej formy sprzedaży żywności wybierając formę rolniczego handlu detalicznego. W związku ze zmianami w polskim prawodawstwie, które dotyczy legalnej sprzedaży produktów pierwotnych, a także produktów przetworzonych zaplanowano porady, które będą dotyczyły legalizacji produkcji i kanałów dystrybucji w ramach krótkich łańcuchów dostaw.

W ramach tego zadania zostanie zorganizowana impreza wystawiennicza *XXV Święto Jesieni*, które nawiązuje do tradycji dożynkowych. Święto jesieni jest znakomitą okazją do prezentacji zasobów wiejskich spiżarni, piwnic i spichlerzy, promocji produktów tradycyjnych, lokalnych. Jednodniowa impreza plenerowa podczas której prezentowane są warzywa, owoce, kwiaty, grzyby, miody, domowe przetwory, potrawy tradycyjnej kuchni, jest także kiermaszem, podczas którego można podziwiać oraz przede wszystkim zakupić wyroby kulinarne i rękodzielnicze. Celem imprezy jest kultywowanie tradycji ludowych w społecznościach lokalnych, promocja rękodzieła i twórczości ludowej, dziedzictwa kulinarnego wsi oraz upowszechnianie informacji na temat produktów lokalnych, regionalnych i tradycyjnych. Działalność doradcza z tego zakresu cieszy się dużym zainteresowaniem wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich, a przede wszystkim Kół Gospodyń Wiejskich oraz stowarzyszeń.

Doradcy LODR zaplanowali również prowadzenie doradztwa grupowego nt.:

- (Z.8.J.3) Systemy bezpieczeństwa żywności i ich funkcjonowanie w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego.

Zaplanowano do realizacji pokazy z tematyki: Z.8.F.1 Warsztaty kulinarne – „zdrowe żywienie” potrawy prozdrowotne, Z.8.J.1 Warsztaty kulinarne – „Produkty lokalne, tradycyjne, regionalne”, Z.8.N.2 Warsztaty rękodzielnicze, Z.8.N.3 Warsztaty kulinarne - smaki regionów oraz współorganizację Święta Jesieni w Kazimierzu Dolnym Z.8.N.1.

Tab. 16. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		1 220
2.	Doradztwo grupowe	1	5
3.	Pokaz	8	
4.	Demonstracja	4	
5.	Targi/wystawy	1	

Tab. 17. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	696			696
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	424	1	5	429
Z.8.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	100			100

Tab. 18. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	2	1				
Z.8.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	2					
Z.8.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody		1				
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	1	3				
Z.8.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	1	1				
Z.8.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona		1				
Z.8.J.3.	Rolniczy handel detaliczny		1				
Z.8.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	5				1	
Z.8.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi					1	
Z.8.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	2					
Z.8.N.3.	Tradycje kulinarne	3					

Tematyka demonstracji:

Z.8.F.2.: ROW/6 Zagospodarowanie posesji wiejskiej (ogród ozdobny, ogród użytkowy, rabaty ogrodowe, miejsca wypoczynku, rekreacji); *Realizacja zadania w gospodarstwie rolnym, agroturystycznym, eko-agroturystycznym; Rezultaty: np. założenie ogrodu ozdobnego lub jego części,*

założenie ogrodu użytkowego lub jego części, założenie rabaty ogrodowej, urządzenie miejsca wypoczynku, rekreacji.

Z.8.J.1.: ROW/9 Produkty lokalne, tradycyjne, regionalne – formy promocji i organizacji sprzedaży; *realizacja zadania będzie polegała na pomocy gospodarstwom rolnym, w pozyskaniu certyfikatów (np. lokalne, tradycyjne, regionalne), przygotowaniu oferty promocji i organizacji sprzedaży.*

Z.8.J.2.: ROW/10 Funkcjonowanie gospodarstw rolnych w krótkich łańcuchach dostaw żywności; *Realizacja zadania w gospodarstwie rolnym przez rolników, którzy prowadzą lub zastanawiają się nad prowadzeniem produkcji żywności wysokiej jakości; Rezultaty: prowadzenie produkcji żywności wysokiej jakości poprzez skrócenie łańcucha dostaw żywności (sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona).*

Z.8.J.3. ROW/11 Wymagania formalno-prawne przy uruchamianiu i prowadzeniu działalności w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego; *Działanie skierowane jest do rolników, którzy chcą sformalizować swoją wytwórczą działalność rolniczą poprzez zarejestrowanie RHD, oraz dla tych gospodarstw, które RHD mają już zarejestrowany, a chcą rozwinąć tą formę działalności.*

Zadanie 9.

Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Doradcy realizując to zadanie będą udzielać porad na temat rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, upowszechniania rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej, promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca do wypoczynku. Doradztwo będzie dotyczyło zagadnień związanych z podejmowaniem i prowadzeniem działalności pozarolniczej, rejestracji działalności gospodarczej krok po kroku, analizy tej działalności, wyboru odpowiedniej formy opodatkowania, a także kwestii związanych z ubezpieczeniem społecznym. Mieszkańcy obszarów wiejskich zainteresowani są uczestnictwem w inicjatywach, które wpisują się w ekonomię społeczną, dlatego będą udzielane porady z zakresu współpracy z lokalnymi organizacjami społecznymi oraz pomocy mieszkańcom w aktywizacji społeczno-gospodarczej. W ramach tematu upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku działalność doradcza będzie dotyczyła aspektów związanych ze specjalizacją oferty obiektów turystycznych, które funkcjonują na obszarach wiejskich. Osoby korzystające z usług Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego poszukują wiedzy na temat uwarunkowań prawnych prowadzenia poszczególnych rodzajów działalności turystycznej i możliwości pozyskania na nią dofinansowania, dlatego większość udzielanych porad będzie dotyczyła tych aspektów.

W związku ze starzeniem się społeczeństwa oraz problemami związanymi z opieką nad osobami starszymi zostaną udzielone porady na temat założenia i prowadzenia gospodarstw opiekuńczych na obszarach wiejskich. Porady będą dotyczyły zasad założenia i funkcjonowania gospodarstwa opiekuńczego w funkcjonującym gospodarstwie rolnym danego rolnika, wyboru formy działalności gospodarstwa opiekuńczego, zakres usług jakie miałyby być świadczone w takim gospodarstwie.

Bardzo ważne będzie nawiązanie współpracy doradców z Dziennymi Domami Opieki Społecznej, Domami Opieki Społecznej itp. w celu przekazania wiedzy na temat gospodarstw opiekuńczych.

Prowadzenie działalności edukacyjnej w gospodarstwie rolnym, która skierowana jest do rodzin z dziećmi lub wycieczek szkolnych powoduje rozszerzenie oferty gospodarstw agroturystycznych, dlatego Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli będzie promował Zagrody edukacyjne, które funkcjonują w naszym województwie. Porady będą dotyczyły przepisów prawnych, które obowiązują przy prowadzeniu tego rodzaju działalności, wprowadzenia ciekawych oraz bogatych merytorycznie programów edukacyjnych, a także dostosowania oferty obiektu do wymogów Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych.

Zaplanowano również organizację pokazów w Z.9.E.4 *Obudzić swoją kreatywność - warsztaty np. (wykonywanie ozdób wielkanocnych, bożonarodzeniowych, wycinankarskie itp.)*.

Tab. 19. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		1 063
2.	Pokaz	5	
3.	Demonstracja	7	

Tab. 20. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	857			857
Z.9.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	206			206

Tab. 21. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	5	4				
Z.9.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej		2				
Z.9.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej		1				
Z.9.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi		1				
Z.9.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	5					
Z.9.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku		3				
Z.9.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy		1				
Z.9.O.2.	Zagrody edukacyjne		1				
Z.9.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze		1				

Tematyka demonstracji:

Z.9.E.1.: ROW/2 Zakładanie i rozwijanie działalności pozarolniczej na terenach wiejskich. *Realizacja zadania w gospodarstwach rolnych poszukujących dodatkowych źródeł dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej. Rezultaty, np. założenie pozarolniczej działalności gospodarczej, rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej.*

ROW/3 Marketing i sprzedaż produktów, usług mikro i małych przedsiębiorstw; *rezultat: plan marketingowy dla firmy.*

Z.9.E.2.: ROW/4 Zakładanie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej; *rezultaty, np.: zarejestrowanie organizacji pozarządowej w KRS, założenie organizacji nieposiadającej osobowości prawnej, opracowanie dokumentacji dot. standardów działania organizacji pozarządowej.*

Z.9.E.3.: ROW/5 Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi – opracowanie i realizacja rocznego planu działania; *rezultaty, np.: opracowanie i realizacja rocznego planu działania organizacji społecznej, opracowanie i realizacja oferty działań aktywizujących mieszkańców.*

Z.9.O.1.: ROW/12 Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego (warunki formalno-prawne, podwyższenie jakości usług, promocja i reklama, kuchnia tradycyjna dla turystów, sieciowanie produktów turystycznych); *realizacja zadania w gospodarstwie rolnym prowadzącym lub tworzącym gospodarstwo agroturystyczne. Rezultaty, np.: utworzenie nowego gospodarstwa agroturystycznego, rozszerzenie ofert turystycznych istniejących gospodarstw agroturystycznych, podwyższenie jakości usług, promocja gospodarstw agroturystycznych na stronach internetowych oraz w publikacjach.*

Z.9.O.2.: ROW/14 Tworzenie oferty edukacyjnej w gospodarstwie rolnym - *zapoznanie z celami edukacyjnymi gdzie realizuje się programy edukacyjne w zakresie co najmniej dwóch z wymienionych dziedzin: produkcja roślinna, produkcja zwierzęca, przetwórstwo płodów rolnych, edukacja ekologiczna i konsumencka, dziedzictwo kultury materialnej wsi, tradycyjne zawody, rękodzieło i twórczość ludowa. Rezultaty: przygotowanie programu edukacyjnego.*

Z.9.O.3.: ROW/15 Zakładanie gospodarstwa opiekuńczego - *założenia dotyczą działań związanych z utworzeniem gospodarstwa opiekuńczego. Rezultaty np.: przygotowanie obiektu do opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi, opracowanie oferty edukacyjnej, opracowanie oferty promocyjnej.*

Zadanie 10.

Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Woda jest bardzo ważnym składnikiem środowiska przyrodniczego. Warunkuje życie wszystkich organizmów żywych na ziemi. Tam gdzie nie ma wody, nie ma życia, nie ma przyrody – roślin, zwierząt, ludzi. Woda jest podstawowym surowcem w produkcji rolniczej, decyduje o wysokości i niezawodności plonowania, jest niezbędna w chowie i hodowli zwierząt stanowiąc podstawowy czynnik rozwoju gospodarczego wsi. Dlatego należy popierać wszelkie działania, które chronią ilość i jakość zasobów wodnych. Na wsi podstawowymi źródłami zanieczyszczeń są: niewłaściwie przechowywane i stosowane nawozy mineralne oraz nawozy naturalne (odchody zwierząt gospodarskich: obornik, gnojówka, gnojowica, wody gnojowe, pomiot ptasi), osady ściekowe, ścieki, kiszonki oraz nie zawsze właściwa gospodarka ściekami bytowo-gospodarczymi. Doradcy LODR w Końskowoli prowadzą w różnych formach edukację rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie wyżej wymienionych zagadnień. Opracowują plany nawozowe, maksymalne dawki nawożenia azotem, rejestry nawożenia w celu ograniczenia emisji tego pierwiastka do gleby.

Istotą działania rolno-środowiskowo-klimatycznego jest promowanie praktyk przyczyniających się do zrównoważonego gospodarowania gruntami (w celu ochrony gleb, wód, klimatu), ochrony cennych siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków ptaków, różnorodności krajobrazu oraz ochrony zagrożonych zasobów genetycznych roślin uprawnych i zwierząt. Działanie stwarza zachętę finansową dla rolników, beneficjentów, którzy dobrowolnie decydują się na prowadzenie działalności rolniczej zgodnie z ustalonymi w nim wymogami. Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne stanowią rekompensatę tych utraconych dochodów i dodatkowo poniesionych kosztów. Realizacja zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych przyczynia się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, w tym poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych i zwiększenie sekwestracji węgla, a także promowanie zrównoważonej energii. Wspiera zrównoważony rozwój i efektywne zarządzania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba i powietrze, w tym poprzez ograniczenie uzależnienia od produktów chemicznych. Przyczynia się również do zatrzymania i odwrócenia procesu utraty różnorodności biologicznej, wzmocnienie usług ekosystemowych oraz ochrony siedlisk i krajobrazów. Bioróżnorodność jest wokół nas, stanowimy jej część, ma decydujący wpływ na nasze otoczenie i funkcjonowanie ekosystemów .

W odniesieniu do rolnictwa i terenów wiejskich różnorodność biologiczną możemy postrzegać jako różnorodność gatunków dziko żyjących zamieszkujących pola i trwałe użytki zielone oraz różnorodność gatunków udomowionych, hodowanych i uprawianych. Dotyczy to również gatunków dziko żyjących, będących ich przodkami, nawet jeśli nie występują na obszarach rolniczych. Zadania doradztwa rolniczego skierowane będą na edukację mieszkańców obszarów wiejskich oraz na pomoc przy realizacji podjętych zobowiązań w zakresie ekoschematów, pakietów genetycznych RSK i innych zadań mających wpływ na zachowanie bioróżnorodności obszarów rolniczych.

Tab. 22. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczy wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		2 366

Tab. 23. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczy – wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostałe formy		Łączna liczba odbiorców (3+5+7)
			Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.10.P.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	2 366					2 366
Z.10.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	983					983
Z.10.P.2.	Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	1 343					1 343
Z.10.P.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	40					40

Zadanie 11.

Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej

W ramach realizacji zadania prowadzone będzie doradztwo ekonomiczno-organizacyjne dla rolników i upowszechnianie nowoczesnych i skutecznych metod zarządzania gospodarstwem. Prowadzona będzie analiza sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych i badanie koniunktury w rolnictwie, prezentowane zostaną zasady rachunku ekonomicznego w rolnictwie i upowszechniane informacje na temat rozliczania podatku VAT w rolnictwie.

Zadanie ma na celu popularyzację wśród rolników rachunkowości uproszczonej, czyli ewidencji przychodów i rozchodów, która pozwala na bieżąco oceniać efektywność ekonomiczną działań i inwestycji w gospodarstwie rolnym.

Realizacja zadania ma na celu również wskazywanie rolnikom źródeł ryzyka w gospodarstwach, edukację w zakresie dobierania właściwych instrumentów zarządzania ryzykiem oraz prezentowanie krajowego wsparcia w zakresie zapobiegania ryzykom oraz łagodzenia jego skutków. Promowane będą wśród rolników ubezpieczenia upraw i zwierząt gospodarskich, co może mieć pozytywny wpływ na zrównoważony rozwój gospodarstw oraz ich stabilizację poprzez zmniejszenie niepewności działania, utrzymanie płynności finansowej, tym samym zapewnienie rentowności oraz stabilizacji dochodów.

Innym zadaniem planowanym do wykonania będzie badanie koniunktury w rolnictwie. Ankiety opracowuje Instytut Rozwoju Gospodarczego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Badanie odbywa się w cyklu kwartalnym, a dotyczy aktualnej sytuacji ekonomicznej w gospodarstwie rolnym, planowanych inwestycji, kredytów, wykorzystania środków unijnych. Na podstawie zebranego materiału od rolników powstają „Zeszyty koniunktury w gospodarce polskiej” obejmujące zbiór informacji dotyczących aktywności ekonomicznej ankietowanych anonimowo respondentów.

Tab. 24. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Analiza gospodarstwa		2
2.	Porada indywidualna		2 716
3.	Pozostałe formy	6	133

Tab. 25. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Analiza gospodarstwa	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostałe formy w obszarze analiz		Łączna liczba odbiorców (3+4+6+8)
				Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.11.C	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych		2 421			2	28	2 449
Z.11.C.1.	Rachunkowość rolna		1 538					1 538
Z.11.C.2.	Rachunkowość podatkowa		703			2	28	731
Z.11.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe		180					180
Z.11.I	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	2	295			4	105	402
Z.11.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	2	109			1	8	119
Z.11.I.2.	Wyliczanie dochodów kosztów, i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej		161			2	68	229
Z.11.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie		25			1	29	54

W pozostałych formach zostały ujęte: ankiety „Badania koniunktury w rolnictwie” realizowane dla SGGW (29 odbiorców) i demonstracje (zadania wdrożeniowe – 5 w 104 gospodarstwach).

Tematyka demonstracji:

Z.11.C.2.: E/2 Wdrożenie i prowadzenie zapisów księgowych pod potrzeby rozliczania podatku VAT na zasadach ogólnych; *jest to rachunkowe sprawdzenie opłacalności przejścia na ogólne zasady rozliczania VAT poprzez wypełnienie specjalnego arkusza kalkulacyjnego „CZY VAT?”.* Przedstawienie rolnikowi obowiązującej dokumentacji w rozliczeniach VAT, ułatwienie uzasadnienia ekonomicznego rezygnacji ze statusu rolnika ryczałtowego i pomoc w doprecyzowaniu długofalowej wizji działalności rolniczej.

E/4 Analiza struktury kosztów działalności operacyjnej w gospodarstwie rolnym na podstawie rozliczeń podatku VAT; *jest to wykazanie skali kosztów działalności operacyjnej – analiza gospodarowania.*

Z.11.I.2.: E/3 Analiza przychodów oraz kosztów działalności produkcyjnej i sprzedażowej gospodarstwa w oparciu o zastosowanie kalkulacji kosztów:

- a) doradztwo ekonomiczne związane z podnoszeniem efektywności produkcji zwierzęcej;
- b) doradztwo ekonomiczne związane z podnoszeniem efektywności produkcji roślinnej;

Zadania prowadzone są pod kątem analizy finansowej gospodarstwa poprzez obliczenie pełnych kosztów ponoszonych na produkcję określonej działalności rolniczej w gospodarstwie. Ze względu na to, że ceny zbytu produktów i ceny środków do produkcji są cenami rzeczywistymi, wyniki uzyskane są faktyczne dla konkretnego gospodarstwa na konkretny produkt. Po przeprowadzeniu obliczeń wiarygodne jest doradztwo na temat poprawienia organizacji, technologii i ekonomiki produkcji. Tematyka dotycząca tego zadania pozwoli na ocenę dotychczasowej działalności i planowanie na przyszłość skali produkcji.

Po zebraniu zapisów sporządzone zostaną dwie analizy – produkcja roślinna i produkcja zwierzęca.

Z.11.I.3.: E/1 Analiza ekonomiczna gospodarstwa rolnego (z ewentualnym uwzględnieniem działalności pozarolniczej); w gospodarstwie analizowane są inwestycje przy wsparciu środków zewnętrznych (kredytu) wymagające przeliczenia, czy jest to inwestycja celowa pod względem wzrostu wyniku ekonomicznego oraz czy dla konkretnego gospodarstwa spłata zobowiązań i obsługi nie będzie zbyt dużym obciążeniem. Opracowany zostanie biznesplan jako zadanie upowszechnieniowe, który na w/w pytania powinien dać odpowiedź.

Gromadząc dane do takich wyliczeń zdobywane są informacje, które pozwolą na sporządzenie analizy porównawczej.

Zadanie 12.

Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r.- Prawo łowieckie

Zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r. poz. 67 t.j.) pracownicy Ośrodków Doradztwa Rolniczego zostali wpisani do składu komisji szacujących szkody łowieckie. Poszkodowani rolnicy często zwracają się do nas w kwestiach związanych z terminami szacowania, terminami powołania komisji, składami komisji, wysokością odszkodowania, sposobami ustalania wysokości odszkodowania za szkody w poszczególnych uprawach.

Tab. 26. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody wg form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Szacowanie szkody łowieckiej (zakończone protokołem)	
2.	Informacja	

Zadanie 13.

Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne

Zadanie nie będzie realizowane w 2024 r., ponieważ „Zasady udzielania kredytów na sfinansowanie spłaty zadłużenia powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej (linia KR)” oraz „Zasady udzielania pożyczek na sfinansowanie spłaty zadłużenia powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej (symbol NP3)” mówią, że pomoc będzie udzielana nie później niż do dnia 31.12.2021 r.

Tab. 27. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji wg form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Informacja	
2.	Porada indywidualna	
3.	Pozostałe formy oceny planów restrukturyzacji	

C.2. Usługi odpłatne realizowane na podstawie art. 4.4 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

Tab. 28. Płatne usługi na rzecz gospodarstw rolnych

Lp.	Rodzaj zadania	Jednostka miary	Liczba
1	2	3	4
1.	Prowadzenie rachunkowości, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	221
1.a.	Księgowość uproszczona dla klientów	Liczba odbiorców	6
1.b.	Inne /jakie: VAT	Liczba odbiorców	215
3.	Ocena użyteczności maszyn rolniczych Badanie sprawności technicznej opryskiwaczy	Liczba atestacji/kalibracji	1 380
4.	Prowadzenie działalności laboratoryjnej	Liczba analiz	3 320
6.	Sporządzanie planów nawozowych lub planów przechowalnictwa nawozów naturalnych	Liczba odbiorców	267
7.	Sporządzanie planów działalności rolno-środowiskowej, planów działalności ekologicznej oraz dokumentacji przyrodniczych, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	170
7.a.	Plany działalności rolnośrodowiskowej	Liczba odbiorców	128
7.b.	Plany działalności ekologicznej	Liczba odbiorców	42

Tab. 29. Prowadzenie działalności wydawniczej

Lp.	Tytuły wydawnictw	Łączny nakład
1	2	3
1	Lubelskie Aktualności Rolnicze	48 400 (4400 egz. x 11)

Tab. 30. Działalność szkoleniowa nie związana z realizacją zadań nieodpłatnych

Lp.	Tytuły szkoleń/kursów	Liczba form	Liczba uczestników
1	2	3	4
1	Stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie	170	4 371
2	Integrowana produkcja roślin	4	90
3	Kurs operatorów kombajnów zbożowych	1	30
4	Doradztwo dotyczące środków ochrony roślin	1	15

Tab. 31. Wypełnianie wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

Lp.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców
1	2	3
1	Dopłaty bezpośrednie	12 689
2	Premie dla młodych rolników	20
3	Dopłaty do materiału siewnego	50
4	Rozwój małych gospodarstw	51
5	Inne usługi: wypełnianie rejestrów działalności rolnośrodowiskowej, Czyste Powietrze, regeneracja gleb (wapnowanie); dobrostan zwierząt	126

Tab. 32. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Ogólna informacja o przedsięwzięciu
1	2	3
1.	Międzynarodowe Sympozjum Pszczelarskie w Lublinie i Pszczelej Woli	Sympozjum Pszczelarskie organizowane w dniach 02-04 lutego 2024 r. LODR w Końskowoli wspólnie z Zespołem Szkół Rolniczych CKZ w Pszczelej Woli w dniach 03-04 lutego 2024 r. będą odpowiedzialni za organizację Sympozjum w Pszczelej Woli.

Tab. 33. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Liczba form	liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Konferencje	1	150

Prowadzenie kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej.	Ośrodki doradztwa rolniczego nie mogą prowadzić kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.

Pozostała działalność odpłatna.

Prowadzenie działalności hotelarskiej i gastronomicznej	Ilość
konferencje, szkolenia	10
przygotowanie i wydanie posiłków	19 000
udzielenie noclegów dla gości	100

Wyszczególnienie	Charakterystyka/opis
Gospodarka Pasieczna	
Matki pszczele	Matki unasiennione sztucznie ze sprawdzonym czerwieniem - reprodukcyjne
	Matki unasiennione sztucznie bez sprawdzonego czerwienia - reprodukcyjne
	Matki unasiennione sztucznie ze sprawdzonym czerwieniem – użytkowe
	Matki unasiennione sztucznie bez sprawdzonego czerwienia – użytkowe
	Matka unasieniona naturalnie ze sprawdzonym czerwieniem
	Matki nieunasiennione w zależności od rasy i linii pszczół
Miód	Miód wielokwiatowy
Wyroby z wosku	Wyroby z wosku
Propolis	Produkt pszczeli
Plody rolne	
Zboża ozime i jare	Ziarno - pszenica ozima, pszenica jara. jęczmień ozimy, jęczmień jary, pszenżyto ozime, pszenżyto jare, owies, żyto ozime
Oleiste	Nasiona - rzepak ozimy, słonecznik, len
Bobowate	Nasiona - bobik, groch jadalny, groch pastewny, wyka, soja, łubin żółty, łubin wąskolistny, łubin biały
Kukurydza	Nasiona
Buraki cukrowe	Korzenie
Ziemniaki	Bulwa - odmiany jadalne i odmiany skrobiowe
Owoce ziarnkowe	Jabłka, gruszki
Owoce pestkowe	Wiśnie
Owoce jagodowe	Porzeczki czarne, aronia
Orzechy	Leszczyna wielkoowocowa, orzech włoski

Usługi sprzętem rolniczym

Atestacja opryskiwaczy polowych i sadowniczych
Kombajnowanie porzeczek, aronii, agrestu
Koszenie trawy
Kultywatorowanie
Opryskiwanie
Orka
Sadzenie krzewów jagodowych
Siew nawozów
Siew zbóż
Siew punktowy rzepaku, kukurydzy, buraków, soi
Transport
Wyorywanie drzewek
Karczowanie karp krzewów jagodowych
Uprawa gleby agregatem uprawowym talerzowym
Głęboszowanie
Czyszczenie nasion i ziarna
Cięcie drzew owocowych piłą konturową
Cięcie krzewów owocowych podcinaczem do krzewów
Załadunek ładowaczem Cyklop
Wygarnywanie gałęzi
Zbiór wiśni za pomocą kombajnu Felix

C.3. Zadania realizowane w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)

Zadania planowane do wykonania w Lubelskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w 2024 roku w zakresie SIR są zbieżne z zapisami o których mowa, w art. 55 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz w § 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie krajowej sieci obszarów wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) oraz realizacji Planu operacyjnego KSOW na lata 2024–2025 na poziomie województwa.

Wykonywane zadania mają na celu ułatwienie tworzenia oraz funkcjonowania sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi, przedsiębiorcami sektora rolno-spożywczego oraz pozostałymi podmiotami wspierającymi upowszechnianie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Zaproponowane operacje własne do Planu operacyjnego KSOW na lata 2024-2025 w zakresie SIR mają upowszechnić innowacyjne rozwiązania w produkcji roślinnej oraz przetwórstwie, nowoczesnym rolnictwie, upowszechnić wiedzę oraz dobre praktyki w zakresie wdrożonych innowacji, współpracy z nauką, dobrze funkcjonujących partnerstw, realizowanych projektów. Kontynuowane będzie doradztwo w zakresie tworzenia grup operacyjnych oraz wsparcie organizacyjne grup już funkcjonujących w ramach działania „Współpraca” i upowszechnienie efektów pracy tych grup.

Tab. 34. Operacje własne planowane do realizacji w ramach SIR

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
1	Wyspa Innowacji	Celem operacji jest przekazanie informacji na temat innowacyjnych rozwiązań możliwych do wdrożenia w gospodarstwie rolnym warunkujących spełnienie wymogów Europejskiego Zielonego Ładu, wzrost dochodu rolniczego oraz wymiana wiedzy i doświadczeń w tym zakresie pomiędzy uczestnikami operacji. Przedmiotem operacji jest zorganizowanie	Stoisko wystawiennicze - 1	150	Od 01.01.2024 – 31.12.2024	100 000,00 zł

		stoiska wystawienniczego "Wyspa Innowacji" podczas Dnia Otwartych Drzwi organizowanego przez Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli. Na stoisku prezentowane będą innowacyjne rozwiązania wpisujące się w realizację założeń Europejskiego Zielonego Ładu.				
2	Lubelscy serowarzy - zespół tematyczny	Celem operacji jest inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk w zakresie serowarstwa. Przedmiotem operacji są: warsztaty i wyjazd studyjny obejmujące zagadnienia z przetwórstwa mleka, produkcji i sprzedaży żywności pochodzenia zwierzęcego w ramach RHD bądź MLO, ulepszone receptury serów dojrzewających, wytwarzanie serów w warunkach domowych oraz sprzedaż wytworzonych produktów bezpośrednio konsumentowi finalnemu, a więc promowanie krótkich łańcuchów dostaw.	Warsztaty – 2 Wyjazd studyjny - 1	30 25	Od 01.01.2024 – 31.12.2024	120 000,00 zł
3	10 lat innowacji	Celem operacji jest poszerzenie wiedzy i wymiana doświadczeń w zakresie innowacji w rolnictwie, upowszechnienie wiedzy dot. rolnictwa precyzyjnego oraz innowacyjnych technologii produkcji rolniczej. Przedmiotem operacji jest organizacja konferencji umożliwiającej tworzenie sieci kontaktów pomiędzy różnymi podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich. Udział zróżnicowanych środowisk przyczyni się do wymiany wiedzy i przedstawienia dobrych praktyk dotyczących zarówno innowacji technologicznych i produktowych jak również o charakterze organizacyjnym, procesowym i marketingowym.	Konferencja – 1 Film relacja – 1	120 500	Od 01.01.2024 – 31.12.2024	150 000,00 zł
4	Nowoczesne rozwiązania w przetwórstwie żywności	Celem operacji jest rozpowszechnianie wśród mieszkańców obszarów wiejskich województwa lubelskiego przetwórstwa owoców, warzyw i mięsa z własnego gospodarstwa na małą skalę oraz	Warsztaty - 2	40	Od 01.01.2024 – 31.12.2024	45 000,00 zł

		<i>promowanie krótkich łańcuchów dostaw. Przedmiotem operacji jest organizacja 2 warsztatów dla rolników i przetwórców, przy współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie.</i>				
5	<i>Innowacyjne rozwiązania w rolnictwie</i>	<i>Celem operacji jest ułatwianie transferu wiedzy w zakresie podejmowania nowych inicjatyw wspierających innowacyjność w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich. Przedmiotem operacji jest realizacja 3 filmów, w których prezentowane będą przykłady dobrych praktyk - wdrożonych innowacji, współpracy z nauką, dobrze funkcjonujących partnerstw, realizowanych projektów w rolnictwie, leśnictwie, produkcji żywności i na obszarach wiejskich.</i>	<i>Film - 3 Emisja telewizyjna - 6</i>	<i>900</i>	<i>Od 01.01.2024 - 31.12.2024</i>	<i>42 000,00 zł</i>
6	<i>Innowacje w zielarstwie</i>	<i>Celem operacji jest transfer wiedzy na temat innowacyjnych metod wytwarzania produktów z wykorzystaniem ziół, a także ich doboru pod kątem innowacyjnego zastosowania w różnych dziedzinach życia. Przedmiotem operacji jest organizacja warsztatów w zakresie uprawy, zbieractwa oraz wykorzystania i możliwości przetwarzania ziół uprawnych i dziko rosnących.</i>	<i>Warsztaty - 1</i>	<i>20</i>	<i>Od 01.01.2024 - 31.12.2024</i>	<i>35 000,00 zł</i>
7	<i>Innowacyjne podejście do maszyn rolniczych - nowa era w produkcji</i>	<i>Celem operacji jest ukazanie w jaki sposób nowoczesna produkcja rolna korzysta z wielu innowacyjnych technologii. Rolnictwo precyzyjne jest silnie rozwijającym się działem produkcji żywności, czemu sprzyja m.in. postęp zarówno w konstrukcji sprzętu, jak i automatyce oraz informatyce. Przedmiotem operacji jest organizacja warsztatów połączonych z pokazem nowoczesnych rozwiązań technologicznych w maszynach rolniczych.</i>	<i>Warsztaty - 1</i>	<i>12</i>	<i>Od 01.01.2024 - 31.12.2024</i>	<i>47 000,00 zł</i>

Tab. 35. Zadania planowane w ramach SIR z uwzględnieniem tematów i form

Lp.	Tytuł operacji	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
1	Wyspa Innowacji	Stoisko informacyjno-promocyjne (Stoisko wystawiennicze)	1	150
2	Lubelscy serowarzy - zespół tematyczny	Pokaz (Warsztaty)	2	30
3	Lubelscy serowarzy - zespół tematyczny	Szkolenie wyjazdowe (Wyjazd studyjny)	1	25
4	10 lat innowacji	Konferencja	1	120
5	10 lat innowacji	Pozostała działalność informacyjna (Film relacja)	1	500
6	Nowoczesne rozwiązania w przetwórstwie żywności	Pokaz (Warsztaty)	2	40
7	Innowacyjne rozwiązania w rolnictwie	Pozostała działalność informacyjna (Film)	3	900
8	Innowacyjne rozwiązania w rolnictwie	Pozostała działalność informacyjna (Emisja telewizyjna telewizji regionalnej i na YouTube)	6	
9	Innowacje w zielarstwie	Pokaz (Warsztaty)	1	20
10	Innowacyjne podejście do maszyn rolniczych - nowa era w produkcji	Pokaz (Warsztaty)	1	12

C.4. Zadania finansowane z innych źródeł

Projekty i zadania zlecone – zadania finansowane z funduszy innych niż dotacja celowa, SIR

Tab. 36. Projekty i zadania finansowane z innych źródeł

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Książki rachunkowości - Polski FADN	Zbieranie danych rachunkowych PL FADN		883	01.01.2024 – 31.12.2024	2 818 403,55 zł	IERiGŻ w Warszawie PIB
2	Programy w ramach wsparcia korzystania z usług doradczych - KUD - III Edycja	Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami. Poprawianie wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw oraz ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek a także zróżnicowania produkcji rolnej. Realizacja dwuletnich programów doradczych dla 2851 rolników prowadzących gospodarstwa rolne w województwie lubelskim.	2851 umów	2851 rolników	20.12.2022-30.06.2025	19 658 642,85 zł	EFROW – 63,63 % Krajowe środki publiczne - 36,37 %
3	„Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne”	Celem projektu jest organizacja i przeprowadzenie szkoleń dla 8700 ostatecznych odbiorców pn. „Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne” w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego	348 szkoleń	8700 rolników	05.04.2022-30.06.2024	6 525 000,00 zł	EFROW – 63,63 % Krajowe środki publiczne - 36,37 %

		Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.					
4	I.14.2.1 –Kompleksowe programy doradcze interwencji I.14.2 Kompleksowe doradztwo rolnicze realizowanej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027	W ramach operacji będzie realizowany cel poprzez świadczenie usług doradczych w ramach kompleksowych programów doradczych dla ostatecznych odbiorców programów doradczych.	700 umów (planowanych do podpisania w 2023-2024 r.)	700 rolników (2023-2024 r.)	2023-2029	Budżet całego projektu: 76 827 165,12 zł Budżet planowany na 2024 r.: 3 687 591,32 zł	ze środków EFRROW w wysokości 42 500 787,70 zł jednak nie więcej niż 55,32 % z krajowych środków publicznych, w wysokości 34 326 377,42 zł co najmniej 44,68 %
5	I.14.1.1 –Szkolenia podstawowe dla rolników interwencji I.14.1 Doskonalenie zawodowe rolników realizowanej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027	W ramach operacji będzie realizowany cel polegający na zapewnieniu przepływu wiedzy i informacji w zakresie rozwoju gospodarstw rolnych poprzez realizację szkoleń podstawowych, co przyczynia się do realizacji celu przekrojowego XCO, polegającego na modernizacji sektora przez sprzyjanie dzieleniu się wiedzą, innowacji i cyfryzacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, a także zachęcanie do ich wykorzystywania.	200 szkoleń planowanych do realizacji w 2024 r.	3000 rolników planowanych do przeszkolenia w 2024 r.	2023-2029	Budżet całego projektu: 11 855 016,08 zł Budżet planowany na 2024 r.: 2 252 444,04 zł	ze środków EFRROW w wysokości 6 558 194,87 zł jednak nie więcej niż 55,32 %, przyznanej pomocy na realizację operacji, z krajowych środków publicznych, w wysokości 5 296 821,21 zł co stanowi, co najmniej 44,68 %,

Tab. 37. Zadania planowane w ramach projektów z uwzględnieniem tematów i form

Lp.	Tytuł projektu	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
1	Książki rachunkowości - Polski FADN	Liczba książek	883	883
2	Programy w ramach wsparcia korzystania z usług doradczych – KUD III Edycja	Liczba umów	2851	Świadczenie usługi doradczej dla 2851 rolników z woj. lubelskiego
3	„Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne”	Liczba szkoleń	348	8700 ostatecznych odbiorców
4	I.14.2.1 –Kompleksowe programy doradcze interwencji I.14.2 Kompleksowe doradztwo rolnicze realizowanej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027	Liczba umów	700	Świadczenie usługi doradczej dla 700 rolników z woj. lubelskiego
5	I.14.1.1 –Szkolenia podstawowe dla rolników interwencji I.14.1 Doskonalenie zawodowe rolników realizowanej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027	Liczba szkoleń	200	3000 ostatecznych odbiorców

Dodatkowo Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli jako Partner Konsorcjum planuje do realizacji następujące projekty:

- 1) **„Wsparcie dla obiektów demonstracyjnych i działań informacyjnych”** - Celem projektu „Wsparcie dla obiektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” jest założenie obiektów demonstracyjnych w gospodarstwach prowadzących produkcję w systemie rolnictwa ekologicznego (roślinnego lub zwierzęcego), prowadzących przetwórstwo surowców ekologicznych. Na obiektach przeprowadzane są demonstracje dla 750 uczestników z woj. lubelskiego. W ramach projektu zorganizowane zostaną również 3 seminaria dla 150 uczestników na których zostaną przedstawione i omówione obiekty demonstracyjne prowadzone w gospodarstwach ekologicznych. Okres trwania 20.06.2022-31.12.2024. Budżet LODR w Końskowoli 2 022 565,95 zł. EFRROW – 63,63 %. Krajowe środki publiczne - 36,37 %. Projekt realizowany w konsorcjum – CDR w Radomiu (lider), 16 ODR-ów, Instytut Zootechniki, Instytut Ogrodnictwa, IUNG, Instytut Aklimatyzacji Roślin, Instytut Ochrony Roślin, Instytut Rybactwa Śródlądowego oraz Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego.

- 2) **„Wsparcie dla obiektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” - DEMONSTRACJE Z ZAKRESU NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII CHOWU I HODOWLI BYDŁA RAS MIĘSNYCH** - Celem projektu „Wsparcie dla obiektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” jest założenie obiektów demonstracyjnych w gospodarstwach prowadzących produkcję bydła mięsnego. W województwie lubelskim zostały założone 3 obiekty. Na obiektach zostaną przeprowadzone demonstracje dla 300 uczestników z woj. lubelskiego. Okres trwania projektu 16.03.2023 – 30.04.2025. Budżet LODR w Końskowoli 807 770,00 zł, EFRROW – 63,63 % Krajowe środki publiczne - 36,37 %. Projekt realizowany w konsorcjum – CDR w Brwinowie (lider), IZ PIB w Krakowie, SGGW w Warszawie, 16 ODR-ów.
- 3) **„DEMONSTRACJE z zakresu Produkcji i wykorzystania krajowych źródeł białka roślinnego na cele paszowe”** - Zamówienie realizowane jest w związku z wdrażaniem przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa poddziałania 1.2. „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Pomoc przyznawana w ramach PROW 2014–2020 ma na celu upowszechnianie wśród rolników dobrych praktyk lub innowacyjnych rozwiązań stosowanych w produkcji i wykorzystaniu krajowych źródeł białka roślinnego na cele paszowe. W województwie lubelskim planowane jest założenie 7 obiektów, na których zostaną przeprowadzone demonstracje dla 403 osób. Projekt realizowany w konsorcjum – CDR w Radomiu (lider), Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych, Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy oraz 16 ODR-ów.
- 4) Dział Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa bierze udział w projekcie Grupy Operacyjnej „Biobiałko” pod nazwą **„Udoskonalenie technologii produkcji białkowych surowców roślinnych poprzez zastosowanie preparatu usprawniającego biologiczne wiązanie azotu atmosferycznego”**. Projekt jest finansowany z Działania „Współpraca” w ramach PROW. Liderem konsorcjum jest IUNG PIB w Puławach. LODR w Końskowoli realizuje projekt jako partner konsorcjum prowadząc 2 doświadczenia polowe w uprawie soi z zastosowaniem innowacyjnego preparatu wspomagającego wiązanie azotu atmosferycznego NOD. Doświadczenie założono w 2023 roku na powierzchni 1,3 ha. Zakończenie badań planowane jest w 2024 roku.
- 5) W ramach środków Ministerstwa Edukacji i Nauki prowadzony jest „Doktorat wdrożeniowy I” pod tytułem **„Opracowanie technologii produkcji ozimych form pszenicy i rzepaku z wykorzystaniem innowacyjnych nawozów wzbogaconych mikrobiologicznie”** – są to badania nad zastosowaniem bionawozów na bazie pożytecznych mikroorganizmów glebowych. Celem projektu jest opracowanie technologii uprawy ozimych form pszenicy i rzepaku poprzez zastosowanie innowacyjnych nawozów wzbogaconych mikrobiologicznie, które nie tylko stymulują wzrost i rozwój roślin, ale również przyczyniają się do zwiększenia efektywności wykorzystania składników pokarmowych z nawozów oraz gleby. Badania realizowane są na obiektach doświadczalnych LODR w Końskowoli i prowadzone w latach 2023 – 2026. LODR w Końskowoli w projekcie pełni funkcje podmiotu współpracującego. Podmiotem wnioskującym jest Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie.

D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem

Tab. 38. Współpraca z instytucjami krajowymi i samorządem

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/cel współpracy
1	2	3
1	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Konsultacje, współpraca przy organizacji szkoleń, informacje i porady o formach i możliwościach pozyskiwania funduszy na rzecz rozwoju rolnictwa i jego otoczenia oraz rozwoju obszarów wiejskich, pomoc w kompletowaniu dokumentów z działań PROW; konsultacje w zakresie sporządzania wniosków na dopłaty bezpośrednie i innych, np. pomoc de minimis (dopłata do zużytego materiału siewnego), pomoc publiczna.
2	Krajowy Ośrodek Wsparcie Rolnictwa	Konsultacje w zakresie działań dotyczących: wsparcia systemów jakości żywności, działań informacyjnych i promocyjnych. Informacja rynkowa – przekazywanie cen skupu i cen targowiskowych wybranych produktów rolnych, monitoring zbioru zbóż i rzepaku, przezimowanie roślin. Konsultacje w sprawach dotyczących nabywania gruntów, Ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego – opinie w przedmiocie posiadanych predyspozycji do należytego prowadzenia gospodarstwa rolnego.
3	KRUS, ZUS	Konsultacje w zakresie rent i emerytur, ubezpieczenia rolnicze; Organizacja konkursu „Bezpieczne gosp. rolne” (komisyjna lustracja zgłoszonych gosp.) oraz konkursów w zakresie BHP w rolnictwie. Werbowanie kandydatów do w/w konkursów. Wspólne szkolenia dla rolników; Współpraca dot. BHP w gospodarstwie rolnym.
4	Banki, banki spółdzielcze, banki zrzeszające banki spółdzielcze oraz izba gospodarcza zrzeszająca banki spółdzielcze	Konsultacje w sprawie kredytów preferencyjnych i innych form wsparcia dla rolników, kredytów rolniczych, zasad sporządzania biznesplanów.
5	Izby rolnicze oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych	Wspólna organizacja szkoleń, wymiana informacji, konsultacje aktualnych problemów z zakresu rolnictwa, współpraca w obszarze szacowania strat spowodowanych przez zwierzynę leśną, współpraca w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

6	Regionalne zarządy gospodarki wodnej	Konsultacje dotyczące ochrony środowiska i zasobów naturalnych, przepisy prawne, rozwiązywanie problemów związanych z wprowadzaniem nowego prawa wodnego.
7	Placówki oświatowe w zakresie prowadzenia szkoleń zawodowych wynikających z potrzeb lokalnego rynku pracy	Działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji rolniczych przez młodych rolników.
8	Lokalne i regionalne organizacje wspierania przedsiębiorczości	Konsultacje, wymiana doświadczeń, wspólne organizowanie szkoleń, współpraca z Lokalnymi Grupami Działania i Kołami Gospodyń Wiejskich, wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących możliwości rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.
9	Szkoły, szkoły wyższe, placówki badawczo-rozwojowe i placówki naukowe PAN	Współpraca w zakresie: organizacji szkoleń, warsztatów i wymiany wiedzy; współpraca ze szkołami w zakresie edukacji ekologicznej, kształtowania postaw sprzyjających środowisku oraz wdrażania podstaw rolnictwa ekologicznego; współpraca w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w zakresie transferu innowacji od nauki do praktyki; ustalanie listy zalecanych odmian do uprawy na terenie woj. lubelskiego; sygnalizacja agrofagów; monitorowanie zaawansowania zbioru ziemniaków; współpraca w zakresie analizy laboratoryjnej gleby; szacowania szkód łowieckich; zbieranie danych ankietowych; rachunkowość rolna PL FADN; (Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB w Warszawie, Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach, Państwowy Instytut Weterynaryjny PIB w Puławach, Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Nowych Syntez Chemicznych w Puławach, Biowet w Puławach, Instytut Ochrony Roślin PIB w Poznaniu, Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin PIB w Radzikowie, Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej, Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Lublinie, Dyrekcja Lasów Państwowych, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie, szkoły podstawowe, szkoły średnie).
10	Jednostki administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego	Promocja działalności LODR, upowszechnianie informacji o inicjatywach podejmowanych na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, współpraca w zakresie wspierania inicjatyw mających na celu ochronę środowiska, udział w komisjach szacujących straty, udział w sesjach rad powiatów, rad gmin i sołtysów; dyżury gminne, udział w komisjach konkursowych; konsultacje oraz pomoc przy organizacji, przekazywanie ulotek informacyjnych oraz przeprowadzanie wykładów; konsultacje w sprawach rozliczania

		podatku VAT; zdobywanie i podnoszenie kwalifikacji przez doradców, organizacja stoisk LODR na uroczystościach i dożynkach (Urząd Wojewódzki w Lublinie, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Starostwa Powiatowe, Urzędy Gmin, Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne, Wojewódzki Lekarz Weterynarii, Powiatowe Inspektoraty Weterynarii, Urzędy Skarbowe, Wojewódzki i Powiatowe Inspektoraty Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Centrum Doradztwa Rolniczego, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno Spożywczych w Lublinie).
11	Związki zawodowe i społeczno-zawodowymi organizacje rolników	Współpraca ze związkami hodowców poszczególnych gatunków zwierząt przy organizacji wystaw, konsultacje, współpraca przy organizacji szkoleń, informacje i porady o formach i możliwościach pozyskiwania funduszy na rzecz rozwoju rolnictwa i jego otoczenia oraz rozwoju obszarów wiejskich, pomoc w kompletowaniu dokumentów z działań PS WPR.
12	Środki masowego przekazu	Przekazywanie do mediów doraźnych i ważnych informacji, którymi zainteresowani są rolnicy, popularyzacja działalności LODR, udzielanie wywiadów propagujących nowe rozwiązania w produkcji rolniczej, przekazywanie aktualnych informacji dotyczących zbioru plodów rolnych, produkcji rolnej, dostępności środków pomocowych.
13	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe	Współpraca w ramach koordynacji działań z zakresu szacowania szkód łowieckich zgodnie z ustawą – Prawo łowieckie.
14	Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich	Współpraca w ramach komisji szacujących szkody łowieckie.

Tab. 39. Współpraca ODR z instytucjami zagranicznymi

Lp.	Kraj	Rodzaj zagranicznej instytucji/podmiotu współpracującego (np. podmiot doradczy, uczelnia, instytut badawczy itd.)	Rodzaj współpracy (np. organizacja wydarzenia, realizacja projektu, udział w stowarzyszeniu międzynarodowym, organizacja wizyty studyjnej itd.)	Przedmiot współpracy (krótki opis 2-3 zdaniowy na czym polega współpraca)	Czas trwania współpracy	Efekt współpracy	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
1							

E. Wykaz ważniejszych wydarzeń

Tab. 40. Wykaz ważniejszych wydarzeń

L.p.	Nazwa	Termin	Miejsce	Organizator/współorganizator
1	2	3	4	5
1	Dzień Otwartych Drzwi	30.06.2024	Końskowola	LODR w Końskowoli
2	XXXVI Wystawa Zwierząt Hodowlanych, Maszyn i Urządzeń Rolniczych	5-7.07.2024	Sitno 116	LODR w Końskowoli
3	Międzynarodowe Sympozjum Pszczelarskie w Pszczelej Woli	2-4.02.2024	Pszczela Wola	Zespół Szkół Rolniczych CKZ w Pszczelej Woli/ LODR w Końskowoli
4	Kiermasz kwiatów i roślin ozdobnych	I połowa maja 2024	Końskowola	LODR w Końskowoli
5	XI Kiermasz Kwiatów i Krzewów	28.04.2024	Sitno 116	LODR w Końskowoli
6	Jesienny Kiermasz Materiału Szkółkarskiego Owocowego i Ozdobnego	I połowa października 2024	Końskowola	LODR w Końskowola
7	XXV Święto Jesieni	II połowa września 2024	Kazimierz Dolny	LODR w Końskowoli / Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym
8	IV Święto Konia	20-21.07.2024	Sitno 116	LODR w Końskowoli / Terenowe Koło Hodowców Koni, Gmina Sitno
9	100-lecie Ośrodka Kultury Rolnej w Sitnie	15.09.2024	Sitno 116	LODR w Końskowoli

F. Plan wydawniczy

Tab. 41. Plan wydawniczy

L.p.	Tytuł	Forma	Nakład
1	2	3	4
1	„Lubelskie Aktualności Rolnicze”	miesięcznik	4400 egz. x 11
2	Zaproszenie Dzień Otwartych Drzwi	Zaproszenie A4 składane do A5	800 szt.
3	Plakat B2 Dzień Otwartych Drzwi w LODR w Końskowoli	Plakat B2	250 szt.
4	Plakat A3 Dzień Otwartych Drzwi	Plakat A3	300 szt.
5	Zaproszenie Wystawa w Sitnie	Zaproszenie A4 składane do A5	500 szt.
6	Plakat B2 Wystawa w Sitnie	Plakat B2	500 szt.
7	Plakat A3 Wystawa w Sitnie	Plakat A3	500 szt.
8	Ulotki Działowe DL	Ulotka DL	5000 szt.
9	Ulotka LODR w Końskowoli DL	Ulotka DL	3000 szt.
10	Broszury Działowe	Broszura A5	1000 szt.

G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej

Tab. 42. Kształcenie i doskonalenie kadry własnej

Symbol	Tematyka szkoleń	Planowana liczba uczestników
1	2	3
G.1.	Szkolenia wewnętrzne	404
G.1.1.	Systemy produkcji rolnej	90
G.1.2.	Rozwój obszarów wiejskich	168
G.1.3.	Rolnictwo ekologiczne i zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	48
G.1.4.	Ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	94
G.1.5.	Metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	4
G.2.	Szkolenia zewnętrzne	488
G.2.1.	Systemy produkcji rolnej	112
G.2.2.	Rozwój obszarów wiejskich	180
G.2.3.	Rolnictwo ekologiczne i zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	96
G.2.4.	Ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	68
G.2.5.	Metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	30
G.2.6.	Inne	2

Inne: z zakresu księgowości, kadr i organizacji pracy, teleinformatyki, szacowania szkód łowieckich.

H. PODSUMOWANIE

Tab. 43. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej planowanej do realizacji w 2024 r. z części C1

Lp.	Rodzaj działalności		Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5
1	Działalność szkoleniowa	Szkolenie (w tym zdalne)	725	11 412
		Szkolenie wyjazdowe		
		Konferencja (w tym zdalna)	14	500
		Razem	739	11 912
2	Działalność doradcza	Porada indywidualna		37 747
		Doradztwo grupowe	7	35
		Pozostała działalność doradcza		20
		Razem	7	37 802
3	Działalność informacyjna	Informacja		31 888
		Broszura	2	
		Ulotka	9	
		Info na www.	41	
		Art. w miesięczniku odr	280	
		Inne wydawnictwa		
		Stoisko informacyjno-promocyjne	18	
		Pozostała działalność informacyjna	846	
		Razem	1 196	31 888
4	Działalność upowszechnieniowa	Pokaz	18	
		Demonstracja	38	
		Konkurs	2	
		Olimpiada		
		Targi/wystawy	6	
		Pozostała działalność upowszechnieniowa	24	133
		Razem	88	133

Tab. 44. Zbiorcza informacja na temat płatnych usług na rzecz rolników planowanych do realizacji w 2024 r. z części C2

L.P.	Rodzaj działalności	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1	Działalność szkoleniowa	177	4 656
2	Działalność doradcza		14 974
3	Działalność informacyjna	3 321	
4	Działalność upowszechnieniowa		

Tab. 45. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej planowanej do realizacji w 2024 r. z części C3 i C4

L.P.	Rodzaj działalności	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1	Działalność szkoleniowa	550	11 845
2	Działalność doradcza		4 434
3	Działalność informacyjna	11	1 400
4	Działalność upowszechnieniowa	6	

Tab. 46. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej planowanej do realizacji w 2024 r.

L.P.	Rodzaj działalności	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1	Działalność szkoleniowa	1 466	28 413
2	Działalność doradcza	7	57 210
3	Działalność informacyjna	4 528	33 288
4	Działalność upowszechnieniowa	94	133

Konkluzje

„Program działalności LODR w Końskowoli na rok 2024” uwzględnia do realizacji priorytety Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, priorytety rozwoju rolnictwa w ramach Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego oraz potrzeby zgłaszane przez beneficjentów świadczonego doradztwa. Zaplanowane działania są także odpowiedzią na zgłaszane opinie i problemy przez Lubelską Izbę Rolniczą, związki zawodowe rolników, związki branżowe.

W roku 2024 proponowane interwencje ukierunkowane na realizację celów klimatycznych i środowiskowych, określonych w ramach warunkowości czy realizację ekoschematów będą dużym wyzwaniem stojącym przed doradztwem rolniczym realizującym szeroki zakres usług. Współczesne rolnictwo wymaga wykorzystywania różnorodnych nowoczesnych technologii, które przyczyniają się do zmniejszania ryzyka w produkcji. Jest to szczególnie istotne, biorąc pod uwagę zwłaszcza poprawę wydajności gospodarstwa oraz jego wyniki ekonomiczne. Stąd też w roku 2024 LODR w Końskowoli będzie kontynuował działania mające na celu propagowanie wykorzystywania innowacyjnych technologii w rolnictwie. Upowszechnianiu wiedzy na temat nowoczesnej produkcji rolniczej służą również wydarzenia organizowane przez LODR w Końskowoli. Rok 2024 to kontynuacja wspierania transferu wiedzy do rolników, a przez to wskazywanie korzyści wynikających ze współpracy rolnictwa, nauki i biznesu. Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) stanowi jedno z narzędzi dostępnych bezpośrednio dla rolników umożliwiając zarówno zdobywanie wiedzy, jak i opracowywanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie. Dzięki współpracy z SIR-em rolnicy mają przede wszystkim możliwość uczestnictwa w licznych projektach (operacjach własnych SIR), które ukierunkowane są na wsparcie powstawania grup operacyjnych. Istnieje konieczność szerokiego upowszechniania wśród doradców oraz rolników wiedzy z zakresu: metod biologicznych, ochrony roślin w produkcji ekologicznej, wykorzystania odmian odpornych i tolerancyjnych na agrofagi, stosowania adiuwantów, wspomaganie decyzji w ochronie roślin oraz rozwoju certyfikowanej integrowanej produkcji roślin rolniczych i ogrodniczych.

Kolejny kierunek działania, który będzie kontynuowany w roku 2024 to transfer wiedzy i działalność informacyjna poprzez demonstracje. W przypadku Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli, z uwagi na posiadane obiekty (Pole doświadczalno-wdrożeniowe Pożóg II, Sad, Pasieka) odgrywać to będzie istotną rolę wskazując praktyczne przykłady technologii produkcji mających na celu ochronę gleb, bioróżnorodności, ograniczania emisji związków azotu, przeciwdziałania zmianom klimatu i zapobiegania suszy. Na polstkach doświadczalno-wdrożeniowych w Pożogu II zaprezentowane zostaną rozwiązania, będące przykładem tzw. ekoschematów, które rolnik będzie mógł zastosować w swoim gospodarstwie.

W roku 2024 w dalszym ciągu LODR w Końskowoli planuje włączenie się do realizacji projektów krajowych i zagranicznych (m.in. Horyzont Europa). Ośrodek będzie nadal kontynuował współpracę z jednostkami naukowymi.

Ryzyko związane z realizacją programu działalności.

Największym ryzykiem w realizacji programu jest trudna sytuacja ekonomiczna, brak wystarczających środków finansowych w ramach dotacji w obliczu wzrostu kosztów prowadzonej działalności przez LODR w Końskowoli.

Stąd też poszukiwanie dalszych rozwiązań pozwalających na ograniczenie kosztów m.in. zużycia energii elektrycznej. Kontynuacją zakończonej w 2022 roku instalacji fotowoltaicznej na obiektach LODR będzie zainstalowanie pompy ciepła w budynku Centrum Informacyjno-Szkoleniowym co wpłynie na zmniejszenie kosztów eksploatacyjnych obiektu. Zwiększenie kosztów funkcjonowania

LODR w Końskowoli może wynikać także z pojawiających się błędów popełnianych przez doradców przy realizacji projektów finansowanych ze środków UE w świadczonych odpłatnych usługach doradczych (zwiększone koszty ubezpieczenia).

Kolejnym ryzykiem jest duża rotacja pracowników Ośrodka i problem z pozyskaniem nowej kadry doradców. Odchodzenie na emeryturę oraz zmiana miejsca pracy części doświadczonej kadry doradczej może wpływać na utrudnienia w realizacji programu działalności. Na utrudnienia w realizacji programu działalności duży wpływ mogą mieć pojawiające się w ciągu roku nieplanowane działania, kumulacja naborów w ramach działania PROW, uruchomienie w tym samym czasie działań z różnych programów.

W roku 2024 kolejnym zagrożeniem będzie brak uregulowania prawnej własności obiektów i majątku LODR w Końskowoli. W dalszym ciągu prawo własności przysługuje Województwu Lubelskiemu do części gruntów Pola Doświadczalno - Wdrożeniowego oraz Sadu Doświadczalno-Wdrożeniowego w Końskowoli. Ponadto, nadal nie zostały przekazane nieruchomości położone w miejscowości Wilczyn (gmina Biała Podlaska) oraz w miejscowości Sitno (gmina Sitno), których właścicielem jest Województwo Lubelskie.

LODR w Końskowoli w ramach wykonywania swoich zadań określonych w ustawie z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 721) użytkuje nieodpłatnie ww. nieruchomości. Zaznaczenia wymaga, że umowy użyczenia nie zapewniają i nie zabezpieczają wykonywania w sposób stabilny działalności statutowej LODR, a co najważniejsze podejmowania decyzji w sprawie inwestycji i modernizacji w celu coraz lepszego świadczenia usług na rzecz rolników z województwa lubelskiego. Z uwagi na status prawny tych nieruchomości (umowa użyczenia na czas określony 1 roku), LODR w Końskowoli nie ma również możliwości wdrożenia niektórych upraw z uwagi na ograniczenia wynikające z zasad prowadzenia prawidłowej gospodarki w zakresie finansów publicznych. Niestety, pomimo wielokrotnych prób w roku 2023 ze strony Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w zakresie przekazania nieruchomości przy wsparciu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Zarząd Województwa Lubelskiego nie wyraził zgody na podjęcie działań w tym zakresie.

I. Załącznik elektroniczny

Identyfikator Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli:
lubelski_RPD_2024.xlsm.